

TECHMADEX

GRUPA TECHMADEX

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE**

**ZA ROK OBROTOWY 2016
KOŃCZĄCY SIĘ 31 GRUDNIA 2016**

Warszawa, dnia 21.03.2017 r.

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z DOCHODÓW	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	8

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z DOCHODÓW

	Nota nr	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
<i>Działalność Kontynuowana</i>			
Przychody ze sprzedaży usług	5	8 597 768	16 643 872
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	5	10 509 966	9 842 332
Przychody ze sprzedaży		19 107 734	26 486 204
Koszt sprzedanych usług		(11 640 185)	(15 221 749)
Koszt sprzedanych towarów i materiałów		(8 771 156)	(8 452 990)
Koszt własny sprzedaży		(20 411 341)	(23 674 739)
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		(1 303 607)	2 811 465
Koszty sprzedaży		(417 457)	(213 371)
Koszty ogólnego zarządu		(2 196 630)	(2 695 219)
Pozostałe przychody operacyjne	7	139 128	277 230
Pozostałe koszty operacyjne	8	(370 976)	(250 218)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		(4 149 542)	(70 113)
Przychody finansowe	9	418 358	285 569
Koszty finansowe	10	(522 638)	(763 510)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		(4 253 822)	(548 054)
	13, 14, 15	339 807	(51 508)
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		(3 914 015)	(599 562)
<i>Działalność zaniechana</i>			
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej		-	-
Zysk (strata) netto		(3 914 015)	(599 562)
Zysk (strata) netto przypadający:			
akcjonariuszom jednostki dominującej		(3 815 274)	(352 672)
akcjonariuszom niekontrolującym		(98 741)	(246 890)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Zysk (strata) netto	(3 914 015)	(599 562)
Inne całkowite dochody, które zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty po spełnieniu określonych warunków	-	-
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przeklasyfikowane na zyski lub straty	-	-
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu	-	-
CAŁKOWITE DOCHODY RAZEM	(3 914 015)	(599 562)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	Nota nr	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
AKTYWA			
Wartości niematerialne i prawne	17	260 543	568 517
Rzeczowe aktywa trwałe	18	4 067 061	7 109 295
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	20	-	-
Należności i pożyczki	21, 24	253 676	197 338
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	23	1 225	27 680
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15	742 534	402 727
Aktywa trwałe razem		5 325 039	8 305 557
Zapasy	22	558 527	221 689
Należności handlowe oraz pozostałe należności	24	3 619 950	5 061 009
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		1 405	-
Pożyczki krótkoterminowe	21	727 034	268 310
Należności z tytułu rozliczenia kontraktów budowlanych	25	431 497	1 768 886
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	23	164 241	376 879
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	35	4 527 613	7 424 592
Aktywa obrotowe razem		10 030 267	15 121 365
AKTYWA RAZEM		15 355 306	23 426 922
PASYWA			
Kapitał podstawowy	26	151 583	151 583
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	27	7 508 761	7 508 761
Pozostałe kapitały	27	9 176 143	8 695 158
Zyski zatrzymane:	27	(5 412 668)	(1 116 409)
Zysk z lat ubiegłych		(1 597 394)	(763 737)
Wynik roku bieżącego		(3 815 274)	(352 672)
Kapitał własny		11 423 819	15 239 093
Udziały niedające kontroli	28	(127 982)	(323 115)
Kapitał własny razem		11 295 837	14 915 978
Leasing finansowy	31	196 973	215 031
Pozostałe zobowiązania		31 319	118 076
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	29	34 838	28 912
Zobowiązania długoterminowe razem		263 130	362 019
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	32	2 046 102	4 810 135
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	31 362
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	30	143 686	1 383 946
Leasing finansowy	31	181 100	135 774
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych	29	500 349	605 694
Zobowiązania z tytułu rozliczenia kontraktów budowlanych	25,32	878 101	636 740
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	33	47 001	545 274
Zobowiązania krótkoterminowe razem		3 796 339	8 148 925
Zobowiązania razem		4 059 469	8 510 944
PASYWA RAZEM		15 355 306	23 426 922

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2016
kończący się 31 grudnia 2016
(dane w złotych)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	Udziały niedające kontroli	Kapitał własny razem
Saldo na dzień 01.01.2016	151 583	7 508 761	8 695 158	(1 116 409)	15 239 093	(323 115)	14 915 978
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-
Korekty błędów podstawowego	-	-	-	-	-	-	-
Saldo po zmianach	151 583	7 508 761	8 695 158	(1 116 409)	15 239 093	(323 115)	14 915 978
<i>Zmiany w Kapitale Własnym w okresie od 01.01.2016 do 31.12.2016</i>							
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)	-	-	-	-	-	-	-
Wycena opcji (program płatności akcjami)	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana struktury grupy kapitałowej – sprzedaż spółki zależnej	-	-	-	-	-	293 874	293 874
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał	-	-	480 985	(480 985)	-	-	-
Razem transakcje z właścicielami	-	-	480 985	(480 985)	-	293 874	293 874
Zysk (strata) netto za okres	-	-	-	(3 815 274)	(3 815 274)	(98 741)	(3 914 015)
Inne całkowite dochody po opodatkowaniu	-	-	-	-	-	-	-
Razem całkowite dochody	-	-	-	(3 815 274)	(3 815 274)	(98 741)	(3 914 015)
Przeniesienie do zysków zatrzymanych	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 31.12.2016	151 583	7 508 761	9 176 143	(5 412 668)	11 423 819	(127 982)	11 295 837

	Kapitał podstawowy	Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Razem kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	Udziały niedające kontroli	Kapitał własny razem
Saldo na dzień 01.01.2015	149 803	7 508 761	13 537 843	(5 604 642)	15 591 765	(76 225)	15 515 540
Zmiany zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-
Korekty błęd podstawowego	-	-	-	-	-	-	-
Saldo po zmianach	149 803	7 508 761	13 537 843	(5 604 642)	15 591 765	(76 225)	15 515 540
<i>Zmiany w Kapitale Własnym w okresie od 01.01.2015 do 31.12.2015</i>							
Emisja akcji w związku z realizacją opcji (program płatności akcjami)	1 780	-	(1 780)	-	-	-	-
Wycena opcji (program płatności akcjami)	-	-	-	-	-	-	-
Zmiana struktury grupy kapitałowej - sprzedaż spółki zależnej	-	-	-	-	-	-	-
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał	-	-	(4 840 905)	4 840 905	-	-	-
Razem transakcje z właścicielami	1 780	-	(4 842 685)	4 840 905	-	-	-
Zysk (strata) netto za okres	-	-	-	(352 672)	(352 672)	(246 890)	(599 562)
<i>Inne całkowite dochody po opodatkowaniu</i>	-	-	-	-	-	-	-
Razem całkowite dochody	-	-	-	(352 672)	(352 672)	(246 890)	(599 562)
Przeniesienie do zysków zatrzymanych	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 31.12.2015	151 583	7 508 761	8 695 158	(1 116 409)	15 239 093	(323 115)	14 915 978

M.R.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej</i>		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(4 253 822)	(548 054)
Korekty:		
Amortyzacja i odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe	442 581	502 183
Amortyzacja i odpisy aktualizujące wartości niematerialne	35 492	33 590
Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	90 501	185 364
Zysk (strata) ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	(117 668)	(154 525)
Zysk (strata) ze sprzedaży aktywów finansowych (innych niż instrumenty pochodne)	-	(60)
Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	82	(18 516)
Koszty odsetek	122 310	174 100
Przychody z odsetek	(89 256)	(57 322)
Inne korekty	4 910	-
Korekty razem:	488 952	664 814
Zmiana stanu zapasów	(340 337)	279 783
Zmiana stanu należności	2 742 592	14 134 019
Zmiana stanu zobowiązań	(765 115)	(8 708 910)
Zmiana stanu rezerw i rozliczeń międzyokresowych	(462 556)	913 062
Zmiana kapitału obrotowego	1 174 584	6 617 954
Zapłacony podatek dochodowy	(32 767)	-
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(2 623 053)	6 734 714
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej</i>		
Wydatki na nabycie wartości niematerialnych	(33 722)	(9 143)
Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(251 837)	(134 955)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	186 272	434 092
Otrzymane spłaty pożyczek udzielonych	100 000	-
Pożyczki udzielone	-	(212 000)
Wpływy ze sprzedaży pozostałych aktywów finansowych	-	13 315
Otrzymane odsetki	97	34 006
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	810	125 315
<i>Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej</i>		
Wpływy z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-	3 500 000
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	(10 570 000)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	-	791 588
Spłaty kredytów i pożyczek	(29 888)	(1 387 419)
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(183 843)	(276 745)
Odsetki zapłacone	(61 266)	(268 270)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(274 997)	(8 210 846)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów bez różnic kursowych	(2 897 240)	(1 350 817)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów z tytułu różnic kursowych	261	-
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(2 896 979)	(1 350 817)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	7 424 592	8 775 409
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	4 527 613	7 424 592

NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO JEDNOSTKOWEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**1. Informacje ogólne****1.1. Informacje o Podmiocie Dominującym**

Podmiotem dominującym Grupy Kapitałowej Techmadex („Grupa Kapitałowa”) jest Techmadex S.A. („Spółka”, „Jednostka Dominująca”). Spółka została utworzona na podstawie uchwały z dnia 8 sierpnia 2011 roku w sprawie przekształcenia spółki Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe „TECHMADEX” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w spółkę TECHMADEX Spółka Akcyjna w Kancelarii Notarialnej Renata Izdebska-Skwara w Warszawie przy ulicy Pańskiej numer 96 lokal 33 (Rep. A Nr 2339/2011). Od momentu wpisu w KRS w dniu 6 września 2011 r. nastąpiła zmiana formy prawnej oraz nazwy Spółki. Siedzibą Spółki jest Warszawa, adres 02-796 Warszawa, ul. Migdałowa 91. Przed zmianą Spółka była zarejestrowana w KRS pod numerem 0000092042 i kontynuowała działalność od 29 kwietnia 1989 r. Aktualnie Spółka zarejestrowana jest w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000394861 w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy KRS.

Akcje Spółki notowane są na rynku NewConnect od 4 października 2012 roku. Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia – nr w PKD 33.20.Z.

1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania skład Zarządu Spółki był następujący:

Dariusz Gil – Prezes Zarządu.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej Spółki był następujący:

Leszek Jurasz -	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Agnieszka Gil -	Członek Rady Nadzorczej
Maciej Jurczyk -	Członek Rady Nadzorczej
Tomasz Jurczyk -	Członek Rady Nadzorczej
Michał Zawisza -	Członek Rady Nadzorczej

2. Informacje o Grupie Kapitałowej

Na dzień bilansowy w skład Grupy Kapitałowej Techmadex wchodzi Techmadex S.A. jako Jednostka Dominująca oraz GP Energia SP. z o.o. - spółka zależna oraz Predictive Service Europe Sp. z o.o. - spółka stowarzyszona.

Dodatkowe informacje na temat jednostek podporządkowanych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zostały zamieszczone w Notach 19 oraz 20.

Czas trwania działalności poszczególnych jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych

sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie finansowe Jednostki Dominującej, przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Rokiem obrotowym Jednostki Dominującej oraz spółek wchodzących w skład grupy jest rok kalendarzowy.

Podstawowa działalność Grupy Kapitałowej obejmuje:

- instalowanie maszyn przemysłowych, sprzętu i wyposażenia – nr w PKD 33.20.Z
- działalność w zakresie pozostałej telekomunikacji - PKD 61.90.Z
- działalność w zakresie produkcji wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania - PKD 16.29.Z

W dniu 30 maja 2016 r. Spółka sprzedała wszystkie znajdujące się w jej posiadaniu udziały w spółce BioGP Energia SP. z o.o. tym samym kończąc prowadzenie działalności w zakresie produkcji wyrobów z korka, słomy i materiałów używanych do wyplatania

3. Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

3.1. Następujące standardy, zmiany do istniejących standardów oraz interpretacje opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzą w życie po raz pierwszy w roku 2016:

3.1.1. **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie), opublikowane w dniu 12 grudnia 2013 r. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Najważniejsze z nich to nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) definicji „warunku nabycia uprawnień”; (ii) rozliczania zapłaty warunkowej w połączeniu przedsięwzięć; (iii) agregacji segmentów operacyjnych i uzgodnienia sumy aktywów segmentów sprawozdawczych do aktywów jednostki; (iv) wyceny krótkoterminowych należności i zobowiązań; (v) proporcjonalnego przekształcenia skumulowanego umorzenia w modelu przeszacowania oraz (vi) definicji kluczowych członków kierownictwa.

3.1.2. **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 21 listopada 2013 roku. Pomniejsze zmiany dotyczą zakresu zastosowania standardu do składek od pracowników lub osób trzecich płaconych na rzecz programów określonych świadczeń. Celem zmian jest uproszczenie rozliczania składek, które są niezależne od liczby przepracowanych lat pracy (np. składek pracowniczych obliczanych jako stały procent wynagrodzenia).

3.1.3. **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo”** – Rolnictwo: uprawy roślinne – zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w

odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 30 czerwca 2014 roku. Zmiany włączają uprawy roślinne, które są wykorzystywane wyłącznie w celu wzrostu produktów, w zakres MSR 16 i w związku z tym rozliczane one są w taki sam sposób jak rzeczowe aktywa trwałe.

- 3.1.4. Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”** – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach – zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 6 maja 2014 roku. Zmiany dostarczają nowe wskazówki w zakresie sposobu rozliczania nabycia udziałów we wspólnych operacjach mającego formę przedsięwzięcia.
- 3.1.5. Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne”** – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych – zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), zostały opublikowane przez RMSR w dniu 12 maja 2014 roku. Zmiany precyzują, że stosowanie metod opartych na przychodach do obliczania amortyzacji środka trwałego nie jest właściwe, ponieważ przychody uzyskane z działalności, która obejmuje wykorzystanie aktywów na ogół odzwierciedla czynniki inne niż konsumowanie korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów. Zmiany precyzują również, że przyjęcie przychodu jako podstawy pomiaru zużycia korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów niematerialnych jest co do zasady uważane za nieodpowiedne. Dopuszczalne są jednak odstępstwa od tej zasady w ściśle określonych okolicznościach.
- 3.1.6. Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie); opublikowane w dniu 25 września 2014 roku. Wprowadzone zmiany doprecyzowały wymagane ujęcie księgowe w sytuacjach, w których poprzednio dopuszczana była dowolność interpretacji. Poprawki zawierają nowe lub zmienione wymogi dotyczące: (i) zmiany w metodach zbycia; (ii) kontraktów usługowych; (iii) zastosowania poprawek do MSSF 7 w skróconych śródrocznych sprawozdaniach finansowych; (iv) Stopa dyskonta: emisje na rynkach regionalnych; (v) ujawniania informacji „w innym miejscu śródrocznego raportu finansowego”.
- 3.1.7. Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku. Zmiany do MSR 1 mają na celu zachęcanie jednostek do zastosowania profesjonalnego osądu w celu określenia, jakie informacje podlegają ujawnieniu w sprawozdaniu finansowym jednostki. Na przykład, zmiany określają jasno, że istotność ma zastosowanie do całości sprawozdania finansowego oraz że włączanie nieistotnych informacji może zmniejszyć przydatność ujawnień w

sprawozdaniu finansowym. Ponadto zmiany wyjaśniają, że jednostki powinny korzystać z profesjonalnego osądu w celu ustalenia, gdzie i w jakiej kolejności zaprezentować ujawnienia w sprawozdaniu finansowym.

3.1.8. Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych – zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), opublikowane przez RMSR w dniu 12 sierpnia 2014 roku. Zmiany mają na celu przywrócenie metody praw własności jako dodatkowej opcji rozliczania inwestycji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych w jednostkowych sprawozdaniach finansowych jednostek.

3.1.9. Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji, opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie). Pomniejsze zmiany do MSSF 10, MSSF 12 oraz MSR 28 wprowadzają wyjaśnienia w odniesieniu do rozliczania jednostek inwestycyjnych. Zmiany dostarczają także, w szczególnych okolicznościach, pewne zwolnienia w tym aspekcie.

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości jednostki.

3.2. Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Spółka nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane przez RMSR i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

3.2.1. MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku jest standardem zastępującym MSR 39 „Instrumenty finansowe – ujmowanie i wycena”. Standard został zatwierdzony przez UE 22 listopada 2016 roku i obowiązuje dla lat obrotowych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. MSSF 9 określa wymogi w zakresie ujmowania i wyceny, utraty wartości, zaprzestania ujmowania oraz rachunkowości zabezpieczeń.

3.2.1.1. Klasyfikacja i wycena - MSSF 9 wprowadza nowe podejście do klasyfikacji aktywów finansowych, która uzależniona jest od charakterystyki przepływów pieniężnych oraz modelu biznesowego związanymi z danymi aktywami. Takie jednolite podejście oparte na zasadach zastępuje istniejące wymagania oparte na regułach zgodnie z MSR 39. Nowy model skutkuje również ujednoczeniem modelu utraty wartości w stosunku do wszystkich instrumentów finansowych.

3.2.1.2. Utrata wartości - MSSF 9 wprowadza nowy model utraty wartości ustalonej w oparciu o oczekiwane straty, który wymaga bieżącego uznawania oczekiwanych strat kredytowych. W szczególności, nowy standard wymaga, aby jednostki

ujmowały oczekiwane straty kredytowe w momencie kiedy instrumenty finansowe są ujmowane po raz pierwszy oraz ujmowały wszelkie oczekiwane straty z całego okresu życia instrumentów w szybszy niż dotychczas sposób.

3.2.1.3. **Rachunkowość zabezpieczeń** - MSSF 9 wprowadza zreformowany model rachunkowości zabezpieczeń, z rozszerzonymi wymaganiami ujawnień o działalności zarządzania ryzykiem. Nowy model stanowi znaczącą zmianę rachunkowości zabezpieczeń, która ma na celu dostosowanie zasad rachunkowości do praktycznej działalności zarządzania ryzykiem.

3.2.1.4. **Własne ryzyko kredytowe** - MSSF 9 usuwa zmienność wyniku finansowego, powodowaną przez zmiany ryzyka kredytowego zobowiązań wyznaczonych do wyceny w wartości godziwej. Ta zmiana oznacza, że zyski na zobowiązaniach spowodowane pogorszeniem własnego ryzyka kredytowego jednostki nie są ujmowane w rachunku zysków i strat.

3.2.2. **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**, został opublikowany przez RMSR w dniu 28 maja 2014 roku, zatwierdzony przez UE 22 września 2016 roku, obowiązujący dla lat obrotowych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Standard ten określa, w jaki sposób i kiedy ujmuje się przychody, jak i wymaga dostarczenia bardziej szczegółowych ujawnień. Standard zastępuje MSR 18 „Przychody”, MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną” oraz wiele interpretacji związanych z ujmowaniem przychodów. Standard ma zastosowanie do prawie wszystkich umów z klientami (główne wyjątki dotyczą umów leasingowych, instrumentów finansowych oraz umów ubezpieczeniowych). Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w taki sposób, aby odzwierciedlić transfer towarów lub usług na rzecz klientów oraz w takiej kwocie, które odzwierciedla wysokość wynagrodzenia (tj. płatność), do którego spółka spodziewa się uzyskać prawo w zamian za towary lub usługi. Standard dostarcza również wytyczne ujmowania transakcji, które nie były szczegółowo regulowane przez dotychczasowe standardy (np. przychody z usług czy modyfikacje umów) jak i dostarcza obszerniejsze wyjaśnienia na temat ujmowania umów wieloelementowych.

3.3. Standardy i interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień 21.03.2017 r. nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

3.3.1. **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”**, został opublikowany przez RMSR w dniu 30 stycznia 2014 roku. Standard ten ma na celu umożliwienie podmiotom stosującym MSSF po raz pierwszy, a które obecnie ujmują odroczone salda z działalności regulacyjnej zgodnie z ich poprzednimi ogólnie przyjętymi zasadach rachunkowości, kontynuację ujmowania tych sald po przejściu na MSSF.

- 3.3.2. **MSSF 16 „Leasing”** został wydany przez RMSR w dniu 13 stycznia 2016 roku. Zgodnie z MSSF 16 leasingobiorca ujmuje prawo do użytkowania składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu. Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się początkowo w wartości bieżącej opłat leasingowych płatnych w okresie leasingu, zdyskontowanej o stopę zawartą w leasingu, jeżeli jej ustalenie nie jest trudne. Jeżeli nie można łatwo określić tej stopy, leasingobiorca stosuje krańcową stopę procentową. W odniesieniu do klasyfikacji leasingu u leasingodawców, przeprowadza się ją tak samo jak zgodnie z MSR 17 – tj. jako leasing operacyjny lub finansowy. U leasingodawcy leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania odnośnych aktywów. W przeciwnym przypadku leasing jest klasyfikowany jako leasing operacyjny. W leasingu finansowym leasingodawca rozpoznaje przychody finansowe przez okres leasingu, w oparciu o stałą okresową stopę zwrotu na inwestycji netto. Leasingodawca ujmuje płatności leasingu operacyjnego w przychody liniowo lub w inny systematyczny sposób, jeśli lepiej odzwierciedla wzór otrzymywania korzyści z wykorzystania odnośnych aktywów.
- 3.3.3. **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”** – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, opublikowane w dniu 11 września 2014 roku. Zmiany mają na celu usunięcie sprzeczności między wymogami MSR 28 a MSSF 10 oraz wyjaśniają, że ujęcie zysku lub straty w transakcjach z udziałem jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia zależy od tego czy sprzedane lub wniesione aktywa stanowią przedsięwzięcie.
- 3.3.4. **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat** zostały wydane przez RMSR w dniu 19 stycznia 2016 roku. Zmiany do MSR 12 wyjaśniają sposób wykazywania aktywów z tytułu odroczonego podatku w związku z instrumentami dłużnymi wycenianymi w wartości godziwej.
- 3.3.5. **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień** zostały wydane przez RMSR w dniu 29 stycznia 2016 roku. Zmiany doprecyzowujące MSR 7 mają na celu poprawę informacji przekazywanych na rzecz użytkowników sprawozdań finansowych o działalności finansowej jednostki. Zmiany wymagają, aby jednostka wystosowała ujawnienia umożliwiające użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej, w tym zarówno zmian wynikających z przepływów pieniężnych jak i niepieniężnych.
- 3.3.6. **Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji** zostały wydane przez RMSR w dniu 20 czerwca 2016 roku. Zmiany wprowadzają wymogi w zakresie ujmowania: (a) skutków warunków nabycia uprawnień i warunków innych niż warunki nabycia uprawnień na wycenę płatności na bazie akcji rozliczanymi w środkach pieniężnych; (b) płatności na bazie akcji mające funkcję

rozliczenia netto z zobowiązaniami podatkowymi; oraz (c) modyfikacji warunków płatności na bazie akcji, które powodują zmianę klasyfikację transakcji z rozliczanych w środkach pieniężnych do rozliczanych w instrumentach kapitałowych.

3.3.7. Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” zostały wydane przez RMSR w dniu 12 września 2016 roku. Zmiany zostały wprowadzone w celu rozwiązania problemów wynikających z wdrożenia nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe” przed wprowadzeniem nowego standardu zastępującego MSSF 4.

3.3.8. Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” zostały wydane przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 roku. Dokonano zmian do różnych standardów w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do Standardów (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa.

3.3.9. Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” została wydana przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 roku. Interpretacja określa, iż w celu ustalenia kursu wymiany datą transakcji jest data początkowego ujęcia przedpłaty jako składnika aktywów niepieniężnych lub zobowiązania z tytułu odroczonego dochodu. Jeśli istnieje wiele płatności lub wpływów zaliczkowych, ustala się datę transakcji w odniesieniu do każdej płatności lub wpływów.

3.3.10. Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych zostały wydane przez RMSR w dniu 8 grudnia 2016 r. Zmiany określają, że jednostka dokonuje przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych tylko wówczas, gdy istnieją dowody na zmianę sposobu ich użytkowania. Zmiana sposobu użytkowania występuje wtedy, gdy poszczególne nieruchomości spełnia lub przestała spełniać definicję nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana intencji kierownictwa co do sposobu użytkowania nieruchomości sama w sobie nie stanowi przesłanki na zmianę sposobu użytkowania. Zmiany określają również, iż przykłady zawarte w paragrafie 57 nie stanowią zamkniętego katalogu przykładów (przed zmianą wykaz ten stanowi zamknięty katalog przykładów).

Według szacunków Grupy, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

4. Stosowane zasady rachunkowości

4.1. Oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską.

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2016 r. są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2015 r.

4.2. Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego Zarząd Grupy Kapitałowej nie przewiduje żadnych okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową.

4.3. Rok obrotowy

Rokiem obrotowym Grupy Kapitałowej jest rok kalendarzowy.

4.4. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą jednostki, a wszystkie kwoty wyrażone są w złotych z pominięciem groszy (o ile nie wskazano inaczej).

4.5. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego, za wyjątkiem instrumentów finansowych, które są wyceniane w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego zgodnie z określoną poniżej polityką rachunkowości.

Koszt historyczny ustalany jest co do zasady na bazie wartości godziwej dokonanej zapłaty za dobra lub usługi. Wartości godziwej nie stosuje się do wyceny transakcji płatności w formie akcji, które są objęte zakresem MSSF 2, transakcji leasingowych, które są objęte zakresem MSR 17 jak i wycen, które mają pewne podobieństwa do wartości godziwej, ale nie są wartościami godziwymi, takie jak cena sprzedaży netto zgodnie z MSR 2 czy wartość użytkowa zgodnie z MSR 36 Wycena niektórych składników jak zapasy, umorzenie aktywów trwałych, należności, rozliczenia międzyokresowe kosztów, rezerwy, aktywów i rezerwy podatku odroczonego oparta jest na szacunkach księgowych, których wartość w przyszłości może ulec zmianie.

4.6. Najważniejsze zasady rachunkowości stosowane przez jednostkę przedstawione zostały poniżej.

4.6.1. Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Spółki i jednostek kontrolowanych przez Spółkę i jej jednostki zależne. Spółka posiada kontrolę, jeżeli:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje swoją kontrolę nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

Jeżeli Spółka posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu wystarczają do umożliwienia jej jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, znaczy to, że sprawuje nad nią władzę. Przy ocenie, czy prawa głosu w danej jednostce wystarczają dla zapewnienia władzy, Spółka analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym wzorce głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Konsolidacja spółki zależnej rozpoczyna się w momencie uzyskania nad nią kontroli przez Spółkę, a kończy w chwili utraty tej kontroli. Dochody i koszty jednostki zależnej nabytej lub zbytej w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów w okresie od daty przejęcia przez Spółkę kontroli do daty utraty kontroli nad tą jednostką zależną. Wynik finansowy i wszystkie składniki pozostałych całkowitych dochodów przypisuje się właścicielom Spółki i udziałom niesprawnym kontroli. Całkowite dochody spółek zależnych przypisuje się właścicielom Spółki i udziałom niesprawnym kontroli, nawet jeżeli powoduje to powstanie deficytu po stronie udziałów niesprawnych kontroli.

W razie konieczności sprawozdania finansowe spółek zależnych koryguje się w taki sposób, by dopasować stosowane przez nie zasady rachunkowości do polityki rachunkowości Grupy Kapitałowej.

Podczas konsolidacji wszystkie wewnątrzgrupowe aktywa, zobowiązania, kapitał własny, dochody, koszty i przepływy pieniężne dotyczące transakcji dokonanych między członkami Grupy Kapitałowej podlegają całkowitej eliminacji.

4.6.2. Zmiany udziału Grupy w kapitale jednostek zależnych

Zmiany udziału Grupy w kapitale jednostek zależnych, które nie powodują utraty kontroli nad tymi jednostkami przez Grupę, rozlicza się jako transakcje kapitałowe. Wartość bilansową udziałów Grupy oraz udziałów niesprawnych kontroli koryguje się w celu uwzględnienia zmian udziału w danych jednostkach zależnych. Różnice między kwotą korekty udziałów niesprawnych kontroli a wartością godziwą uiszczoną lub otrzymaną zapłaty ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym i przypisuje właścicielom Spółki.

Jeżeli Grupa utraci kontrolę nad jednostką zależną, w rachunku zysków i strat ujmuje się zysk lub stratę, obliczone jako różnica między (i) zagregowaną kwotą otrzymanej zapłaty i wartości godziwej zachowanych udziałów a (ii) pierwotną wartością bilansową aktywów (w tym wartości firmy) i zobowiązań tej jednostki zależnej i udziałów niesprawnych kontroli. Wszystkie kwoty związane z tą jednostką zależną, pierwotnie ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach, rozlicza się tak, jak gdyby Grupa bezpośrednio zbyła odpowiadające im aktywa lub zobowiązania jednostki zależnej (tj. przenosi na wynik finansowy lub do innej kategorii kapitału własnego zgodnie z postanowieniami odpowiednich MSSF). Wartość godziwa inwestycji posiadanych w byłej jednostce zależnej na dzień utraty kontroli traktowana jest jako wartość godziwa w chwili początkowego ujęcia w celu umożliwienia ewentualnego rozliczenia kosztu poniesionego w chwili początkowego ujęcia inwestycji w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu zgodnie z MSR 39.

4.6.3. Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcia innych podmiotów rozlicza się metodą przejęcia. Zapłatę przekazaną w transakcji połączenia jednostek gospodarczych wycenia się w wartości godziwej, obliczonej jako zbiorcza kwota wartości godziwych na dzień przejęcia przekazanych przez Grupę aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty związane z przejęciem ujmują się w wynik w momencie ich poniesienia.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa i zobowiązania wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia, z następującymi wyjątkami:

- aktywa i zobowiązania wynikające z odroczonego podatku dochodowego lub związane z umowami o świadczenia pracownicze ujmują się i wycenia zgodnie z MSR 12 „Podatek dochodowy” i MSR 19 „Świadczenia pracownicze”;
- zobowiązania lub instrumenty kapitałowe związane z programami płatności rozliczanymi na bazie akcji w jednostce przejmowanej lub w Grupie, które mają zastąpić analogiczne umowy obowiązujące w jednostce przejmowanej, wycenia się zgodnie z MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” na dzień przejęcia (patrz nota 3.16.2) oraz
- aktywa (lub grupy aktywów przeznaczone do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 „Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana” wycenia się zgodnie z wymogami tego standardu.

Wartość firmy wycenia się jako nadwyżkę sumy przekazanej zapłaty, kwoty udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej poprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą udziałów w jednostce przejmowanej nad kwotą wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto i zobowiązań wycenionych na dzień przejęcia. Jeżeli po ponownej weryfikacji wartość netto wycenionych nadziei przejęcia możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań przekracza sumę przekazanej zapłaty, wartości udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej udziałów w tej jednostce uprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą, nadwyżkę tę ujmują się bezpośrednio w wyniku jako zysk na okazyjnym nabyciu.

Udziały niedające kontroli stanowiące część udziałów właścicielskich i uprawniające posiadaczy do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji można początkowo wycenić w wartości godziwej lub odpowiednio do proporcji udziałów niedających kontroli w ujętej wartości możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej. Wyboru metody wyceny dokonuje się indywidualnie dla każdej transakcji przejęcia. Inne rodzaje udziałów niedających kontroli wycenia się w wartości godziwej lub inną metodą przepisaną w MSSF.

Jeżeli zapłata przekazana w transakcji połączenia jednostek gospodarczych obejmuje aktywa lub zobowiązania wynikające z umowy o zapłacie warunkowej, zapłatę tę wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia i ujmują jako część wynagrodzenia przekazanego w transakcji połączenia jednostek gospodarczych. Zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej kwalifikujące się jako korekty za okres objęty wyceną uwzględnia się retrospektywnie, w korespondencji z odpowiednimi korektami wartości firmy. Korekty dotyczące okresu wyceny to

takie, które są wynikiem uzyskania dodatkowych informacji dotyczących „okresu objętego wyceną” (który nie może być dłuższy niż jeden rok od dnia przejęcia), dotyczących faktów i okoliczności występujących na dzień przejęcia.

Zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej, które nie kwalifikują się jako korekty dotyczące okresu wyceny, rozlicza się w zależności od klasyfikacji zapłaty warunkowej. Warunkowej zapłaty sklasyfikowanej jako kapitał własny nie wycenia się ponownie, a jej późniejsze uregulowanie rozlicza się w ramach kapitału własnego. Zapłata warunkowa zaklasyfikowana jako składnik aktywów lub zobowiązań podlega przeszacowaniu na kolejne dni sprawozdawcze zgodnie z MSR 39 lub MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, a wynikające z przeszacowania zyski lub straty ujmuje się w wynik.

W przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, udziały w jednostce przejmowanej uprzednio posiadane przez Grupę przeszacowuje się do wartości godziwej nadziei przejęcia, a wynikający stąd zysk lub stratę ujmuje się w wynik. Kwoty wynikające z posiadania udziałów w jednostce przejmowanej przed datą przejęcia, uprzednio ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach, przenosi się do rachunku zysków i strat, jeżeli takie traktowanie byłoby poprawne w chwili zbycia tych udziałów.

Jeżeli początkowe rozliczenie księgowe połączenia jednostek na koniec okresu sprawozdawczego, w którym połączenie miało miejsce, nie jest kompletne, Grupa prezentuje w swoim sprawozdaniu finansowym tymczasowe kwoty dotyczące pozycji, których rozliczenie jest niekompletne. W okresie wyceny Grupa koryguje tymczasowe kwoty ujęte na dzień przejęcia (patrz wyżej) lub ujmuje dodatkowe aktywa albo zobowiązania dla odzwierciedlenia nowych faktów i okoliczności występujących na dzień przejęcia, które, jeśli byłyby znane, wpłynęłyby na ujęcie tych kwot na ten dzień.

4.6.4. Wartość firmy

Wartość firmy wynikającą z przejęcia innego podmiotu ujmuje się według kosztu ustalonym na dzień przejęcia tego podmiotu (patrz nota 3.4) pomniejszonym o kwotę utraty wartości.

Dla celów testu na utratę wartości wartość firmy alokuje się do poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne w ramach Grupy (lub do grup takich ośrodków), które mają odnieść korzyści z synergii będących skutkiem połączenia jednostek gospodarczych.

Ośrodek generujący przepływy pieniężne, do którego alokuje się wartość firmy, jest testowany na utratę wartości raz do roku lub częściej, jeżeli występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości. Jeżeli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jego wartości bilansowej, odpis z tytułu utraty wartości alokuje się tak, by w pierwszej kolejności zredukować kwotę bilansową wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a pozostałą część alokuje się na inne składniki aktywów tego ośrodka, proporcjonalnie do wartości bilansowej każdego z nich. Odpis z tytułu utraty wartości firmy ujmuje się bezpośrednio w wynik. Odpisów z tytułu utraty wartości firmy nie odwraca się w kolejnych okresach.

W chwili zbycia ośrodka generującego przepływy pieniężne przypisana do niego wartość firmy jest uwzględniana w obliczeniu zysku lub straty ze zbycia.

4.6.5. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych oraz wspólnych przedsięwzięciach

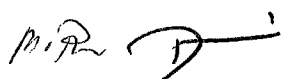
Jednostka stowarzyszona to podmiot, na który Grupa wywiera znaczący wpływ. Znaczący wpływ jest to zdolność do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji z zakresu polityki finansowej i operacyjnej prowadzonej działalności gospodarczej; nie oznacza on jednak sprawowania kontroli bądź współkontroli nad tą polityką.

Wspólne przedsięwzięcie to ustalenie umowne, na mocy którego dwie lub więcej stron podejmuje działalność gospodarczą podlegającą współkontroli. Współkontrola jest to określony w umowie podział kontroli nad działalnością gospodarczą, który występuje tylko wówczas, gdy strategiczne decyzje finansowe i operacyjne dotyczące tej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących współkontrolę.

Wyniki, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć ujęto w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą praw własności, z wyjątkiem przypadków, gdy inwestycja lub jej część została sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży; wówczas rozlicza się ją zgodnie z MSSF 5. Zgodnie z metodą praw własności inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu ujmuje się początkowo w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu, a następnie koryguje w celu uwzględnienia udziału Grupy w wyniku finansowym i innych całkowitych dochodach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Jeżeli udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia przekracza wartość jej udziałów w tym podmiocie (z uwzględnieniem udziałów długoterminowych, stanowiących zasadniczo część inwestycji netto Grupy w jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie), Grupa zaprzestaje ujmowania swojego udziału w dalszych stratach. Dodatkowe straty ujmuje się wyłącznie w zakresie odpowiadającym prawnym lub zwyczajowym zobowiązaniom przyjętym przez Grupę lub płatnościom wykonanym w imieniu jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia.

Inwestycję w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu rozlicza się metodą praw własności od dnia, w którym dany podmiot uzyskał status wspólnego przedsięwzięcia lub jednostki stowarzyszonej. W dniu dokonania inwestycji w jednostkę stowarzyszoną lub we wspólne przedsięwzięcie kwotę, o jaką koszty inwestycji przekraczają wartość udziału Grupy w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań tego podmiotu, ujmuje się jako wartość firmy i włącza w wartość bilansową tej inwestycji. Kwotę, o jaką udział Grupy w wartości godziwej netto w możliwych do zidentyfikowania aktywach i zobowiązaniach przekracza koszty inwestycji po przeszacowaniu, ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano tej inwestycji.

Przy ocenie konieczności ujęcia utraty wartości inwestycji Grupy w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu stosuje się wymogi MSR 39. W razie potrzeby całość kwoty bilansowej inwestycji (wraz z wartością firmy) testuje się na utratę wartości zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów” jako pojedynczy składnik aktywów, porównując jego wartość odzyskiwalną (wyższą z dwóch kwot: wartości użytkowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia) z wartością bilansową. Ujęta strata wartości stanowi część wartości bilansowej inwestycji. Odwrócenie tej utraty wartości ujmuje się zgodnie z MSR 36 w stopniu odpowiadającym późniejszemu zwiększeniu wartości odzyskiwalnej inwestycji.

Grupa zaprzestaje stosowania metody praw własności w dniu, w którym dana inwestycja przestaje być jej jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem, lub kiedy zostaje sklasyfikowana jako przeznaczona do sprzedaży. Jeżeli Grupa zatrzymuje jakieś udziały w byłej jednostce zależnej lub wspólnym przedsięwzięciu i udziały te stanowią składnik aktywów finansowych, Grupa wycenia je na ten dzień w wartości godziwej, którą traktuje jako wartość godziwą w chwili początkowego ujęcia zgodnie z MSR 39. Różnicę między wartością bilansową jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia na dzień zaprzestania stosowania metody praw własności a wartością godziwą zatrzymanych udziałów i wpływów ze zbycia części udziałów w tym podmiocie uwzględnia się przy obliczaniu zysku lub straty ze zbycia danej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia. Ponadto Grupa rozlicza wszystkie kwoty ujęte uprzednio w pozostałych całkowitych dochodach w odniesieniu do tej jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia w taki sam sposób, w jaki należałoby rozliczać bezpośrednio zbycie odpowiednich aktywów lub zobowiązań przez tę jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie. Wobec tego, gdyby zysk lub stratę ujęte uprzednio w pozostałych całkowitych dochodach przez tę jednostkę stowarzyszoną lub wspólne przedsięwzięcie przeniesiono na wynik finansowy w chwili zbycia odpowiednich aktywów lub zobowiązań, Grupa przeklasyfikowałaby ten zysk lub stratę z kapitału własnego na wynik finansowy (jako korektę reklasyfikacyjną) w chwili zaprzestania stosowania metody praw własności.

Grupa kontynuuje stosowanie metody praw własności, jeżeli inwestycja w jednostkę stowarzyszoną staje się inwestycją we wspólne przedsięwzięcie lub odwrotnie: jeżeli inwestycja we wspólne przedsięwzięcie staje się inwestycją w jednostkę stowarzyszoną. W przypadku takich zmian udziałów właścicielskich nie dokonuje się przeszacowania wartości godziwej.

Jeżeli Grupa zmniejsza udział w jednostce stowarzyszonej lub we wspólnym przedsięwzięciu, ale nadal rozlicza go metodą praw własności, przenosi na wynik finansowy część zysku lub straty uprzednio ujmowaną w pozostałych całkowitych dochodach, odpowiadającą zmniejszeniu udziału, jeżeli ten zysk lub strata podlega reklasyfikacji na wynik finansowy w chwili zbycia związanych z nim aktywów lub zobowiązań.

Jeżeli jednostka należąca do Grupy zawiera transakcje z jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem Grupy, zyski i straty wynikające z tych transakcji ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy tylko w takim zakresie, w jakim udziały w tej jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu nie są związane z Grupą.

4.6.6. Rzeczowe aktywa trwałe

4.6.6.1. **Środki trwałe** prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztów nabycia i wytworzenia środka trwałego, poniesionych do dnia przyjęcia do użytkowania, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Na dzień przejścia na MSSF Spółka skorzystała z możliwości przeszacowania do wartości godziwej nieruchomości będących własnością Spółki, na podstawie MSSF 1 oraz wyceny wartości rynkowej przez niezależnego rzeczoznawcę. Nadwyżka z przeszacowania zwiększyła zyski zatrzymane

4.6.6.2. **Grunty własne** nie podlegają amortyzacji. Grupa Kapitałowa traktuje nadanie prawa wieczystego użytkowania jako leasing operacyjny. W przypadku nabycia

takich praw na rynku wtórnym prezentowane są one jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

- 4.6.6.3. **Środki trwałe w budowie** prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej do dnia, zanim środek zostanie przekazany do użytkowania, według kosztów poniesionych na nabycie i wytworzenie środka trwałego, pomniejszonych o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości.
- 4.6.6.4. **Środki trwałe przyjęte do używania na podstawie umowy leasingu finansowego** wyceniane są w wartości godziwej lub w wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w zależności która z tych kwot jest niższa.
- 4.6.6.5. **Odpisów amortyzacyjnych** dokonuje się metodą liniową w okresie przewidywanej użyteczności ekonomicznej dla danego środka, począwszy od miesiąca następnego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania. Jeżeli wartość początkowa środka nie przekracza 3 500 zł, którą Spółka przyjęła do odpisów jednorazowych, ujmuje się je w koszty okresu bieżącego. Szacowane okresy użytkowania, wartości rezydualne oraz metody amortyzacji są weryfikowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego (z perspektywnym zastosowaniem wszelkich zmian w szacunkach).

Spółka zakłada poniższe okresy ekonomicznej użyteczności dla poszczególnych kategorii środków trwałych:

Budynki	20 – 40 lat
Urządzenia techniczne i maszyny	5 – 25 lat
Środki transportu	3 – 10 lat
Pozostałe środki trwałe	3 - 10 lat

- 4.6.6.6. **Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych przyjętych do używania na podstawie umowy leasingu finansowego** dokonuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. W sytuacji, gdy nie ma wystarczającej pewności, że własność zostanie przeniesiona na koniec okresu leasingu, aktywa są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przez okres leasingu lub ich ekonomicznej użyteczności.
- 4.6.6.7. Składnik rzeczowych aktywów trwałych usuwa się z bilansu na moment zbycia lub gdy oczekuje się iż nie uzyska się korzyści ekonomicznych z użytkowania składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające ze zbycia lub wycofania z użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych są ujmowane w wyniku okresu, w którym dane składniki aktywów zostały usunięte z bilansu (obliczone jako różnicę między wpływem ze sprzedaży a wartością bilansową tego składnika).

4.6.7. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne utrzymywane są dla korzyści w postaci czynszu i/lub zwiększenia wartości kapitału (obejmują również nieruchomości w budowie przeznaczone na cele inwestycyjne). Nieruchomości te wycenia się początkowo według kosztu, z uwzględnieniem kosztu transakcji. Po ujęciu początkowym, nieruchomości inwestycyjne wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości

godziwej nieruchomości inwestycyjnych ujmuje się w wynik finansowy w okresie, w którym powstały. Nieruchomości inwestycyjne wyksięgowuje się z bilansu w chwili zbycia lub wycofania z użytkowania, jeżeli podmiot nie spodziewa się osiągnąć dalszych korzyści ekonomicznych z tytułu ich zbycia. Zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości z bilansu (obliczone jako różnicę między wpływem ze sprzedaży a wartością bilansową tego składnika) ujmuje się w wynik finansowy okresu, w którym nastąpiło usunięcie z bilansu.

4.6.8. Aktywa niematerialne

Nabyte aktywa niematerialne o określonym okresie ekonomicznej użyteczności wykazuje się według kosztu pomniejszonego o umorzenie i skumulowaną utratę wartości. Amortyzację ujmuje się liniowo w szacowanym okresie ekonomicznej użyteczności. Oszacowany okres ekonomicznej użyteczności i metoda amortyzacji podlegają weryfikacji na koniec każdego okresu sprawozdawczego, a skutki zmian szacunków rozlicza się prospektywnie. Nabyte aktywa niematerialne o nieokreślonym okresie ekonomicznej użyteczności wykazuje się według kosztu pomniejszonego o skumulowaną utratę wartości.

Spółka zakłada poniższe okresy ekonomicznej użyteczności dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Prawa wieczystego użytkowania gruntów nabyte na rynku wtórnym	20 – 40 lat
Koszty badań i rozwoju	3 – 7 lat
Patenty oraz licencje	3 – 7 lat
Pozostałe	2 – 7 lat

4.6.9. Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia

Aktywa trwałe i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji zbycia, niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji zbycia jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowego zbycia w swoim obecnym stanie (zgodnie z ogólnie przyjętymi warunkami handlowymi). Klasyfikacja składnika aktywów, jako przeznaczonego do zbycia, zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji zbycia w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji. Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) sklasyfikowane, jako przeznaczone do zbycia, wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

4.6.10. Ujmowanie przychodów i kosztów ze sprzedaży towarów i usług

Przychody ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientów i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego. Wartość rozchodu towarów, produktów i produkcji w toku ustala się metodą identyfikacji rzeczywistych kosztów zakupu i wytworzenia, które dotyczą ściśle określonych przedsięwzięć, niezależnie od daty ich wytworzenia.

4.6.11. Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są w momencie, kiedy towary zostały dostarczone, a wszelkie prawa do tego towaru zostały przekazane oraz znaczące ryzyko i korzyści wynikające

z prawa własności towarów zostały przeniesione na kupującego, pod warunkiem, że możliwa jest wiarygodna wycena kwoty przychodów oraz, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją, jak również możliwa jest wiarygodna wycena kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

Do kosztu własnego sprzedaży towarów zalicza się wartość zakupionych towarów powiększoną o koszty zakupu i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny.

4.6.12. Sprzedaż usług

Przychody z umowy świadczenia usług ujmuje się poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji umowy na podstawie dokumentów potwierdzających wykonanie świadczonych usług, wynikających z harmonogramu rzeczowo-finansowego określonego w umowie lub zamówieniu. Do kosztu własnego sprzedaży usług zalicza się wartość zużytych materiałów bezpośrednich, koszty pozyskania i przetworzenia związane bezpośrednio z produkcją usług, pośrednie koszty wydziałowe i inne koszty poniesione w związku z doprowadzeniem produktu do postaci i miejsca, w jakich się znajduje w dniu wyceny.

4.6.13. Sprzedaż usług z umów budowlanych

Kiedy można wiarygodnie oszacować wynik umowy budowlanej, przychody i koszty są ujmowane poprzez odniesienie do stopnia zaawansowania realizacji działań na koniec okresu sprawozdawczego, mierzonego w oparciu o proporcję poniesionych kosztów z tytułu prac wykonanych do tej pory w stosunku do szacowanych całkowitych kosztów kontraktu, chyba że taka metodologia nie będzie reprezentatywnie przedstawiała stopnia zaawansowania prac. Zmiany w wykonanych pracach, roszczenia i premie są również brane pod uwagę, jeżeli można wiarygodnie oszacować ich koszty i ich otrzymanie jest prawdopodobne. Kiedy nie można wiarygodnie oszacować wyniku na umowie o usługę budowlaną, przychody z tytułu umowy są ujmowane do wysokości poniesionych kosztów umowy oraz, jeżeli jest prawdopodobne uzyskanie tych przychodów. Koszty umowy ujmuje się jako koszty w okresie, w którym zostały poniesione. Gdy jest prawdopodobne, że łączne koszty umowy przekroczą łączne przychody z tytułu umowy, przewidywaną stratę ujmuje się natychmiastowo w koszty. Jeżeli suma kosztów umownych poniesionych na dany dzień i ujętych zysków pomniejszonych o ujęte straty przekracza wartość zafakturowaną, nadwyżkę wykazuje się jako należności od klientów z tytułu prac objętych umową w pozycji należności z tytułu rozliczenia kontraktów budowlanych. Jeżeli wartość kosztów zafakturowanych na dany dzień przekracza sumę kosztów umownych poniesionych na dany dzień i ujętych zysków pomniejszonych o ujęte straty, nadwyżkę wykazuje się w zobowiązaniach wobec klientów z tytułu prac objętych umową w pozycji zobowiązania z tyt. rozliczenia kontraktów budowlanych. Kwoty otrzymane przed wykonaniem prac, których dotyczą, ujmuje się w jednostkowym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w zobowiązaniach, jako otrzymane zaliczki. Kwoty zafakturowane z tytułu zrealizowanych prac, ale niezapłacone jeszcze przez klientów, ujmuje się w jednostkowym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w należnościach z tytułu dostaw i usług.

W przypadku gdy umowa o usługę budowlaną realizowana jest przez konsorcjum firm, w którym Spółka jest Liderem, rozliczanie kontraktów długoterminowych odbywa się w oparciu o budżety przychodów i kosztów dla części kontraktu realizowanego tylko przez Spółkę, a wartości kosztów przyjmowanych od konsorcjantów i faktur przychodowych wystawianych na inwestora dotyczących prac wykonanych przez konsorcjantów nie są ujmowane w rachunku zysków i strat Spółki.

4.6.14. Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z posiadania przedmiotu leasingu przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

4.6.15. Grupa Kapitałowa jako leasingodawca

Kwoty należne z tytułu leasingu finansowego wykazuje się w pozycji należności, w wartości netto inwestycji jednostki w leasing. Przychody z tytułu leasingu finansowego alokuje się do odpowiednich okresów odzwierciedlając stałą, okresową stopę zwrotu z wartości netto inwestycji jednostki należnej z tytułu leasingu.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową w okresie wynikającym z umowy leasingu. Początkowe koszty bezpośrednie, poniesione w trakcie negocjacji i/lub pozyskiwania leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej leasingowanego składnika aktywów i ujmuje metodą liniową przez okres leasingu.

4.6.16. Grupa Kapitałowa jako leasingobiorca

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do rachunku zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów – wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości jednostki dotyczącymi kosztów finansowania zewnętrznego, przedstawionymi poniżej.

Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia. Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się na wynik metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wyływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

4.6.17. Waluty obce

Transakcje w walucie innej niż waluta funkcjonalna (waluty obce) wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień przeprowadzenia transakcji wg kursu kupna lub sprzedaży banku, z którego usług korzysta Spółka, zastosowanym przez ten bank. Jeżeli ustalenie tego kursu nie jest możliwe, Spółka stosuje średni kurs NBP obowiązujący w tym dniu. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu średniego NBP ustalonego na ten dzień. Różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz wyceny bilansowej aktywów i pasywów pieniężnych wyrażonych w walutach obcych, ujmowane są w rachunku zysków i strat z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;
- różnic kursowych wynikających z transakcji przeprowadzonych w celu zabezpieczenia przed określonym ryzykiem walutowym ;
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych pierwotnie w pozostałych całkowitych dochodach oraz przenoszone z kapitału na zysk/stratę w momencie zbycia inwestycji netto.

Niepieniężne pozycje wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych przelicza się po średnim kursie NBP obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje

niepieniężne wyceniane według kosztu historycznego przelicza się po średnim kursie NBP obowiązującym w dniu dokonania transakcji.

4.6.18. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związane z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży. Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji. Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio na wynik w okresie, w którym zostały poniesione.

4.6.19. Dotacje rządowe

Dotacje rządowe ujmuje się w wynik systematycznie, za każdy okres, w którym Grupa Kapitałowa ujmuje wydatki jako koszty, których kompensatę ma stanowić dotacja. W szczególności dotacje, których podstawowym warunkiem udzielenia jest zakup, budowa lub inny rodzaj nabycia aktywów trwałych, ujmuje się jako odroczone przychody w jednostkowym sprawozdaniu z sytuacji finansowej i odnosi się na wynik systematycznie w uzasadnionych kwotach przez okres ekonomicznej użyteczności związanych z nimi aktywów.

4.6.20. Koszty świadczeń pracowniczych oraz z tytułu rozwiązania umów

4.6.20.1. Koszty świadczeń emerytalnych

Płatności na rzecz określonych programów ujmuje się jako koszt w momencie kiedy pracownicy nabyli prawa lub wykonali usługi uprawniające do udziału w programach z zastosowaniem wyceny aktuarialnej na dzień bilansowy. Odsetki netto oblicza się przy zastosowaniu stopy dyskontowej z początku okresu zobowiązania lub aktywów z tytułu świadczenia netto. Składniki kosztów określonych świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia ujmuje się:

- koszty bieżącego zatrudnienia w pozycji kosztów operacyjnych,
- koszty odsetek netto w kosztach finansowych,
- przeszacowania, zyski i straty aktuarialne w innych dochodach całkowitych, które następnie wykazywane są w zyskach zatrzymanych i nie są przenoszone do rachunku zysków i strat.

4.6.20.2. Krótkoterminowe i inne długoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu świadczeń dla pracowników z tytułu wynagrodzeń, urlopów wypoczynkowych i zwolnień lekarskich są ujmowane w okresie w którym dane usługi zostały wykonane w wartości niezdyskontowanych spodziewanych świadczeń jakie mają być wypłacone w zamian za tę pracę.

4.6.21. Płatności na bazie akcji realizowane przez Spółkę

Płatności na bazie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych na rzecz pracowników i innych osób świadczących podobne usługi wycenia się w wartości godziwej instrumentów kapitałowych na dzień ich przyznania. Wartość godziwą płatności na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określoną w dniu ich przyznania odnosi się w koszty metodą liniową w okresie nabywania uprawnień, na podstawie oszacowań jednostki co do instrumentów kapitałowych, do których ostatecznie zostaną nabyte prawa, drugostronnie zwiększając kapitał. Na każdy dzień bilansowy Grupa Kapitałowa weryfikuje oszacowania dotyczące liczby instrumentów

kapitałowych przewidywanych do przyznania. Ewentualny wpływ weryfikacji pierwotnych oszacowań ujmuje się w rachunku zysków i strat przez pozostały okres przyznania, z odpowiednią korektą kapitału na świadczenia pracownicze rozliczane w instrumentach kapitałowych.

4.6.22. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy jednostki obejmuje podatek bieżący do zapłaty oraz podatek odroczony.

4.6.22.1. Podatek bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego okresu sprawozdawczego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów przejściowo niepodlegających opodatkowaniu i kosztów przejściowo niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

4.6.22.2. Podatek odroczony

Podatek odroczony ujmuje się od różnic przejściowych między wartością bilansową składników aktywów i zobowiązań w jednostkowym sprawozdaniu finansowym a odpowiadającą im podstawą opodatkowania stosowaną do obliczania wysokości zysku opodatkowanego, a także od nierozliczonych strat podatkowych oraz niewykorzystanych ulg podatkowych. Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego ujmuje się zasadniczo dla wszystkich dodatnich różnic przejściowych. Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie tych różnic przejściowych. Tego rodzaju aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie ujmuje się, jeżeli różnice przejściowe wynikają z wartości firmy lub z początkowego ujęcia (poza połączeniem jednostek) innych aktywów i zobowiązań w transakcji, która nie wpływa na zysk podatkowy ani księgowy.

Ujmuje się rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego od dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, chyba że Grupa Kapitałowa jest w stanie kontrolować odwrócenie różnicy przejściowej i jest prawdopodobne, że różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu w dającej się przewidzieć przyszłości. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z ujemnych różnic przejściowych związanych z takimi inwestycjami i udziałami są ujmowane tylko do tego stopnia, że jest prawdopodobne, że będą wystarczające zyski podlegające opodatkowaniu, na podstawie których będzie można wykorzystać korzyści podatkowe wynikające z różnic przejściowych oraz, że oczekuje się, iż różnice przejściowe ulegną odwróceniu w dającej się przewidzieć przyszłości. Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne.

4.6.22.3. Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres

Podatek bieżący i odroczony ujmuje się w wynik, z wyjątkiem przypadków dotyczących pozycji ujmowanych w pozostałych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym. W takiej sytuacji podatek bieżący i odroczony ujmuje się również odpowiednio w pozostałych całkowitych dochodach lub w kapitale własnym.

4.6.23. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i aktywów niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Grupa Kapitałowa dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i aktywów niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy nie jest możliwe oszacowanie wartości odzyskiwalnej składnika aktywów, przeprowadza się analizę wartości odzyskiwalnej dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego jednostki alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych grup jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji. W przypadku aktywów niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania oraz jeszcze nieprzyjętych do użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem, uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła.

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nieprzekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów/ jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w wynik.

4.6.24. Zapasy

Zapasy wyceniane są według niższej z wartości: kosztu lub wartości możliwej do uzyskania. Koszty zapasów ustalane są metodą FIFO. Zapasy towarów i materiałów wycenia się w cenie nabycia powiększonej o koszty zakupu oraz koszty przystosowania składnika zapasów do stanu zgodnego z przeznaczeniem.

Zapasy produkcji w toku wycenia się w koszcie wytworzenia obejmującego koszty bezpośrednie oraz uzasadnioną część kosztów pośrednich. Wartość możliwą do uzyskania stanowi szacunkową cenę sprzedaży zapasów pomniejszoną o wszelkie szacowane koszty dokończenia produkcji / wykonania usługi i koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

4.6.25. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na jednostce ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania. Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów (w przypadku gdy wpływ pieniądza w czasie jest istotny). Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

4.6.26. Umowy rodzące obciążenia

Bieżące zobowiązania wynikające z umów rodzących obciążenia ujmuje się i wycenia jak rezerwy. Za umowę rodzącą obciążenia uważa się umowę zawartą przez jednostkę, wymuszającą nieuniknione koszty realizacji zobowiązań umownych, których wartość przekracza wysokość korzyści ekonomicznych przewidywanych w ramach umowy.

4.6.27. Restrukturyzacja

Rezerwa na koszty restrukturyzacji ujmowana jest tylko wtedy, gdy Grupa Kapitałowa opracowała szczegółowy i formalny plan restrukturyzacji i ogłosiła wszystkim zainteresowanym stronom zamiar jego realizacji lub jego główne założenia.

4.6.28. Instrumenty finansowe

Aktywa i zobowiązania finansowe ujmuje się w chwili, gdy Grupa Kapitałowa staje się stroną umowy instrumentu finansowego.

Pierwotnie wycenia się je w wartości godziwej. Koszty transakcji przypisywane bezpośrednio do zakupu lub emisji aktywów i zobowiązań finansowych (z wyjątkiem aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik) odpowiednio dodaje się do lub odejmuje od wartości godziwej aktywów lub zobowiązań finansowych w chwili początkowego ujęcia. Koszty transakcji bezpośrednio przypisywane nabyciu aktywów finansowych lub przejęciu zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik ujmuje się bezpośrednio w wynik.

4.6.29. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii: aktywa wyceniane w wartości godziwej przez wynik (WGPW), inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (UTW), dostępne do sprzedaży (DDS) oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych i określa się ją w chwili początkowego ujęcia. Aktywa finansowe nabyte lub sprzedane w ramach standardowych transakcji ujmuje się i wyksięguje w dacie transakcji. Standardowe transakcje to transakcje nabycia lub sprzedaży aktywów finansowych wymagające dostarczenia tych aktywów w terminie ustalonym w regulacjach lub konwencjach przyjętych na rynku.

4.6.30. Metoda efektywnej stopy procentowej

Metoda efektywnej stopy procentowej to sposób obliczania zamortyzowanego kosztu instrumentu dłużnego i alokacji dochodu odsetkowego na odpowiedni okres. Efektywna stopa procentowa to dokładna stopa dyskonta szacunkowych przyszłych wpływów pieniężnych (w tym

wszystkich uiszczonych lub otrzymanych opłat i punktów stanowiących integralną część efektywnej stopy procentowej, kosztów transakcji i innych premii czy upustów) przez okres prognozowanej użyteczności instrumentu dłużnego lub - w razie konieczności - w krótszym okresie, do wartości bilansowej netto w chwili początkowego ujęcia.

Dochód jest ujmowany na bazie efektywnej stopy procentowej instrumentów dłużnych innych niż aktywa finansowe sklasyfikowane jako na WGPW.

4.6.31. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik (WGPW)

Aktywa finansowe są klasyfikowane jako wyceniane w WGPW kiedy te aktywa finansowe są przeznaczone do obrotu albo są wyznaczone do wyceny w WGPW. Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do obrotu, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa Kapitałowa zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i nie działającym jako zabezpieczenie. Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do obrotu może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik przy ujęciu początkowym, jeżeli:
 - taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach; lub
 - składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami jednostki, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
 - składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik.

Aktywa finansowe wyceniane w WGPW są wykazywane w wartości godziwej, a wszelkie zyski lub straty z tytułu przeszacowania ujmowane są w wynik. Zysk lub strata ujęty w wynik obejmuje wszelkie dywidendy lub odsetki uzyskane od aktywów finansowych i jest wykazywany na linii pozostałe przychody lub koszty finansowe.

4.6.32. Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności (UTW)

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności to niepochodne aktywa finansowe o stałej lub mieszanej charakterystyce płatności i ustalonych terminach wymagalności, które Grupa Kapitałowa zamierza i jest w stanie utrzymać do takiego terminu. Po początkowym ujęciu inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wycenia się według kosztu zamortyzowanym metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości.

4.6.33. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (DDS)

Aktywa finansowe DDS to niepochodne aktywa finansowe sklasyfikowane jako DDS lub niezaliczone do (a) pożyczek i należności, (b) UTW, (c) WGPW.

Jako DDS klasyfikuje się umarzalne bony notowane na giełdzie będące w posiadaniu jednostki, wykazywane w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Grupa Kapitałowa zainwestowała również w udziały nienotowane na aktywnych rynkach, także sklasyfikowane jako DDS i wykazywane w wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego (ponieważ zdaniem zarządu ich wartość godziwą da się wiarygodnie wycenić). Zmiany wartości bilansowej pieniężnych aktywów finansowych DDS związane ze zmianami kursów wymiany walut (patrz niżej), dochód odsetkowy obliczony metodą efektywnej stopy procentowej oraz dywidendy z inwestycji kapitałowych DDS ujmuje się w wynik. Inne zmiany

wartości bilansowych aktywów finansowych DDS ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach i kumuluje w pozycji kapitału z przeszacowania. W chwili zbycia inwestycji lub stwierdzenia jej utraty wartości skumulowany zysk lub strata uprzednio wykazywane w kapitale z przeszacowania inwestycji przenosi się na wynik. Dywidendę z instrumentów kapitałowych DDS ujmuje się w wynik w chwili nabycia przez jednostkę prawa do dywidendy. Wartość godziwą pieniężnych aktywów finansowych DDS denominowanych w walutach obcych określa się w tej walucie i przelicza po kursie spotowym obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego. Dodatnie lub ujemne różnice kursowe ujmowane w wynik określa się na podstawie kosztu zamortyzowanego składnika aktywów pieniężnych. Inne dodatnie i ujemne różnice kursowe ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach.

Inwestycje kapitałowe DDS nienotowane na aktywnym rynku, których wartości godziwej nie da się wiarygodnie wycenić oraz instrumenty pochodne powiązane z nimi i rozliczane w formie przekazania takich nienotowanych inwestycji kapitałowych, wycenia się według kosztu pomniejszonego o utratę wartości na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

4.6.34. Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niepochodne instrumenty finansowe o stałych lub możliwych do określenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Pożyczki i należności (w tym należności z tytułu dostaw i usług, salda bankowe i środki na rachunkach oraz pozostałe należności wycenia się według kosztu zamortyzowanego metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się stosując efektywną stopę procentową z wyjątkiem należności krótkoterminowych, przy których ujmowane dyskonta byłyby nieznaczące.

4.6.35. Utrata wartości aktywów finansowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego przeprowadza się analizę aktywów finansowych z wyjątkiem WGPW celem stwierdzenia występowania przesłanek utraty wartości. Uznaje się, że nastąpiła utrata wartości aktywów finansowych w przypadku wystąpienia obiektywnych przesłanek wskazujących, że w wyniku jednego lub kilku zdarzeń po dacie początkowego ujęcia danego składnika aktywów szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne z inwestycji uległy zmniejszeniu. W przypadku inwestycji kapitałowych DDS za obiektywną przesłankę utraty wartości uznaje się znaczący lub przedłużający się spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu. Dla wszystkich innych rodzajów aktywów finansowych obiektywne przesłanki utraty wartości mogą obejmować:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub kontrahenta;
- naruszenie umowy, np. niewywiązanie się lub opóźnienie w płatności odsetek lub kapitału;
- prawdopodobieństwo upadłości lub restrukturyzacji finansowej firmy dłużnika;
- zniknięcie aktywnego rynku danego składnika aktywów finansowych wskutek trudności finansowych.

Dla pewnych kategorii aktywów finansowych – np. należności z tytułu dostaw i usług, aktywów, które indywidualnie nie utraciły wartości dodatkowo przeprowadza się zbiorową ocenę występowania przesłanek utraty wartości. Obiektywne przesłanki utraty wartości dotyczące portfela należności mogą obejmować doświadczenia jednostki z egzekwowaniem płatności, zwiększenie liczby płatności opóźnionych powyżej 90 dni w portfelu oraz zauważalne zmiany krajowych lub lokalnych warunków ekonomicznych korelujące z niewywiązywaniem się z zapłaty należności. Utrata wartości składnika aktywów finansowych wycenianego zgodnie z zasadami zamortyzowanego kosztu będzie równa różnicy między wartością bilansową tego składnika aktywów a wartością bieżącą prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według jego pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Utrata wartości składnika aktywów finansowych wycenianego według kosztu będzie równa różnicy między

wartością bilansową tego składnika aktywów a wartością bieżącą prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych według bieżącej rynkowej stopy zwrotu podobnego składnika aktywów finansowych. Taki odpis nie ulega odwróceniu w późniejszych okresach. Wartość bilansowa składnika aktywów finansowych ulega bezpośredniemu obniżeniu o kwotę odpisu z tytułu utraty wartości. W przypadku uznania należności z tytułu dostaw i usług za nieściągalne odpisuje się je w ciężar konta rezerwy. W przypadku utraty wartości składnika aktywów finansowych DDS skumulowane zyski lub straty uprzednio ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach przenosi się na wynik finansowy danego okresu. Jeżeli utrata wartości aktywów finansowych wycenianych według kosztu zamortyzowanym ulegnie zmniejszeniu w kolejnym okresie rozliczeniowym, a zmniejszenie to można obiektywnie powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po ujęciu utraty wartości, odpis z tego tytułu ulega odwróceniu przez wynik finansowy w kwocie bilansowej inwestycji na dzień odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości nieprzekraczającej kosztu zamortyzowanego obliczonego bez uwzględnienia utraty wartości. Utraty wartości papierów wartościowych DDS ujętej uprzednio w wynik nie odwraca się przez ten wynik. Zwiększenie wartości godziwej po ujęciu utraty wartości ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach i kumuluje w pozycji kapitału z przeszacowania inwestycji. Kwotę utraty wartości dłużnych papierów wartościowych DDS odwraca się przez wynik finansowy, jeżeli zwiększenie wartości godziwej inwestycji można w sposób obiektywny powiązać ze zdarzeniem, które nastąpiło po dacie ujęcia tej utraty wartości.

4.6.36. Usunięcie składnika aktywów finansowych z bilansu

Grupa Kapitałowa usuwa z bilansu składnik aktywów finansowych w przypadku, gdy prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez ten składnik wygasną lub gdy przeniesie dany składnik aktywów oraz wszystkie związane z nim rodzaje ryzyka i korzyści wynikające z praw własności na inną jednostkę. W przypadku, gdy Grupa Kapitałowa nie przenosi wszystkich rodzajów ryzyka i korzyści wynikających z praw własności ani ich nie zachowuje, ale nadal sprawuje kontrolę nad przeniesionym składnikiem aktywów, ujmuje zachowane udziały w tym składniku i związane z nimi zobowiązania, które będzie musiała uiścić. Jeżeli Grupa Kapitałowa zachowuje wszystkie rodzaje ryzyka i korzyści wynikające z prawa własności do przeniesionego składnika aktywów, nadal ujmuje ten składnik oraz zabezpieczone finansowanie zewnętrzne na poczet otrzymanych korzyści. W chwili całkowitego usunięcia składnika aktywów z bilansu, różnicę między jego wartością bilansową a sumą otrzymanej i należnej zapłaty oraz skumulowanego zysku lub straty ujętych w pozostałych całkowitych dochodach i skumulowanych w kapitale własnym ujmuje się w wynik. W przypadku usunięcia z bilansu części składnika aktywów finansowych (np. jeżeli Grupa Kapitałowa zachowuje możliwość odkupu części przekazanego składnika aktywów), pierwotną wartość bilansową tego składnika alokuje się między część nadal ujmowaną w ramach działalności kontynuowanej, a część wyksięgowaną w oparciu o relatywne wartości godziwe tych części na dzień przekazania. Różnicę między wartością bilansową alokowaną do części składnika aktywów usuniętej z bilansu a sumą zapłaty otrzymanej za tę część oraz skumulowany zysk lub stratę alokowane do tej części i uprzednio ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach ujmuje się w wynik. Skumulowany zysk lub stratę uprzednio ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach alokuje się między część składnika aktywów nadal ujmowaną w bilansie a część wyksięgowaną odpowiednio do relatywnej wartości godziwej obu tych części.

4.6.37. Zobowiązania finansowe i instrumenty kapitałowe

4.6.37.1. Klasyfikacja: instrumenty dłużne lub kapitałowe

Instrumenty dłużne i kapitałowe wyemitowane przez jednostkę klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub kapitał własny na podstawie postanowień umownych i definicji zobowiązania finansowego i instrumentu kapitałowego.

4.6.37.2. Instrumenty kapitałowe

Instrumenty kapitałowe to umowy, które odzwierciedlają rezydualny udział w aktywach jednostki po odjęciu wszystkich jej zobowiązań. Instrumenty kapitałowe emitowane przez jednostkę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Odkupione przez Spółkę własne instrumenty kapitałowe ujmuje się lub odnosi bezpośrednio w kapitale własnym. W przypadku sprzedaży, zakupu, emisji lub umorzenia własnych instrumentów kapitałowych Spółki w wynik nie ujmuje się żadnych związanych z tym zysków ani strat.

4.6.37.3. Instrumenty złożone

Elementy instrumentów złożonych (bonów zamiennych) wyemitowanych przez Spółkę klasyfikuje się oddzielnie jako zobowiązania finansowe i kapitał własny na podstawie warunków umowy oraz definicji zobowiązań finansowych i instrumentów kapitałowych. Opcja zamiany rozliczana przez jednostkę w formie otrzymania lub przekazania ustalonej liczby własnych instrumentów kapitałowych w zamian za ustaloną kwotę pieniężną lub składnik aktywów finansowych zaliczana jest do instrumentów kapitałowych.

Na dzień emisji wartość godziwą składnika zobowiązań szacuje się na podstawie obowiązującej rynkowej stopy procentowej dla zbliżonych instrumentów niezamiennych. Kwotę tę wykazuje się jako zobowiązanie według kosztu zamortyzowanym metodą efektywnej stopy procentowej do momentu wygaśnięcia w chwili zamiany lub osiągnięcia terminu zapadalności instrumentu. Wartość opcji zamiany sklasyfikowanej jako instrument kapitałowy oblicza się odejmując kwotę zobowiązania od wartości godziwej instrumentu złożonego jako całości. Ujmuje się ją w kapitale własnym po uwzględnieniu podatku dochodowego i nie poddaje późniejszemu przeszacowaniu. Ponadto opcja zamiany sklasyfikowana jako instrument kapitałowy pozostaje w kapitale własnym do momentu jej wykonania, kiedy to saldo transakcji ujęte w kapitale własnym przenosi się do nadwyżki ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej / pozostałego kapitału zapasowego.

W przypadku niewykonania opcji zamiany na dzień zapadalności bonów, saldo ujęte w kapitale własnym przenosi się do zysku zatrzymanego / pozostałego kapitału zapasowego. W przypadku wykonania lub wygaśnięcia opcji zamiany, w wynik nie ujmuje się żadnego związanego z tym zysku ani straty.

Koszty transakcji związane z emisją zamiennych bonów alokuje się do składników zobowiązań i kapitału własnego proporcjonalnie do alokacji wpływów brutto. Koszty transakcji dotyczące składnika kapitału własnego ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym. Koszty transakcji dotyczące składnika zobowiązań ujmuje się w wartości bilansowej zobowiązania i amortyzuje w okresie użyteczności bonów metodą efektywnej stopy procentowej.

4.6.38. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako „wyceniane w WGPW” lub jako „pozostałe zobowiązania finansowe”.

4.6.38.1. Zobowiązania finansowe wyceniane w WGPW

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu lub wyznaczone jako wyceniane w WGPW. Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;

- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa Kapitałowa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu mogą zostać wyznaczone jako wyceniane w WGPW na moment początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami jednostki, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnątrz; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu do pozycji wycenianych w WGPW.

Zobowiązania finansowe wyceniane w WGPW są wykazywane w wartości godziwej, a wszelkie zyski lub straty z tytułu przeszacowania ujmuje się w wynik. Zysk lub strata ujęty w wyniku obejmuje wszelkie odsetki zapłacone od zobowiązań finansowych i jest wykazywane w pozycji pozostałe przychody lub koszty finansowe.

4.6.38.2. Pozostałe zobowiązania finansowe

Po początkowym ujęciu pozostałe zobowiązania finansowe (w tym kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz inne zobowiązania) wycenia się według kosztu zamortyzowanym metodą efektywnej stopy procentowej. Metoda efektywnej stopy procentowej to sposób obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego i alokacji kosztu odsetkowego na odpowiedni okres. Efektywna stopa procentowa to dokładna stopa dyskonta szacunkowych przyszłych wpływów pieniężnych (w tym wszystkich uiszczonych lub otrzymanych opłat i punktów stanowiących integralną część efektywnej stopy procentowej, kosztów transakcji i innych premii czy upustów) przez okres prognozowanej użyteczności zobowiązania finansowego lub - w razie konieczności - w krótszym okresie, do wartości bilansowej netto w chwili początkowego ujęcia.

4.6.39. Umowy gwarancji finansowej

Umowa gwarancji finansowej to umowa nakładająca na emitenta obowiązek dokonania określonych płatności kompensujących posiadaczowi stratę poniesioną wskutek niewywiązania się określonego dłużnika z obowiązku płatności wynikającego z warunków danego instrumentu dłużnego. Umowy gwarancji finansowej emitowane przez jednostkę wycenia się początkowo w wartości godziwej, a jeżeli nie zostały sklasyfikowane jako WGPW, wycenia się je następnie według wyższej z następujących kwot:

- wartości zobowiązania umownego określonej zgodnie z MSR 37;
- początkowo ujętej kwoty, pomniejszonej, tam gdzie ma to zastosowanie, o łączną amortyzację ujętą zgodnie z zasadami ujmowania przychodów.

4.6.40. Zaprzestanie ujmowania zobowiązań finansowych

Grupa Kapitałowa zaprzestaje ujmowania zobowiązań finansowych wyłącznie w przypadku ich wypełnienia, umorzenia lub wygaśnięcia. Różnicę między wartością bilansową usuniętego zobowiązania finansowego a zapłatą uiszczoną lub należną ujmuje się w wynik.

4.6.41. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa Kapitałowa zawiera umowy instrumentów pochodnych, za pomocą których zarządza ryzykiem stopy procentowej i kursowym. Obejmują one kontrakty forward.

Instrumenty pochodne ujmują się początkowo w wartości godziwej na dzień podpisania stosownych umów, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Wynikowe zyski lub straty ujmują się bezpośrednio w wynik, chyba że dany instrument wykorzystywany jest jako instrument zabezpieczający. W takim przypadku moment ujęcia w wynik zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego.

4.6.42. Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe lub w umowy niebędące instrumentami finansowymi traktowane są jako oddzielne instrumenty pochodne, jeżeli spełniają definicję instrumentów pochodnych oraz ryzyko z nim związane nie jest ściśle powiązane z charakterem umowy bazowej i ryzykiem z niej wynikającym i jeżeli umowy bazowe nie są wyceniane w WGPW.

4.6.43. Rachunkowość zabezpieczeń

Grupa Kapitałowa definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych obejmujące instrumenty pochodne, wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty jako zabezpieczenia wartości godziwej, przepływów pieniężnych lub inwestycji netto w jednostki działające za granicą. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego podmiot dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających. Ponadto Grupa Kapitałowa dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

4.6.43.1. Zabezpieczenie wartości godziwej

Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych i kwalifikowanych jako zabezpieczenie wartości godziwej ujmowane są natychmiastowo w rachunku zysków i strat, wraz ze wszelkimi zmianami w wartości godziwej zabezpieczanego składnika aktywów lub zobowiązania wynikające z zabezpieczanego ryzyka. Zmiana wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego oraz zmiany pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka ujmują się w wynik w odniesieniu do pozycji zabezpieczanej.

Rachunkowość zabezpieczeń jest przerywana, gdy Grupa Kapitałowa unieważnia powiązanie zabezpieczające, gdy instrument zabezpieczający wygasa lub zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonywana, lub gdy nie kwalifikuje się do rachunkowości zabezpieczeń. Korekta z wartości godziwej do wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji wynikających z zabezpieczanego ryzyka jest odnoszona w wynik od tej daty.

4.6.43.2. Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych zakwalifikowanych jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych ujmują się w pozostałych całkowitych dochodach i kumulują w pozycji kapitał rezerwowy na zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Zysk lub strata związane z nieefektywną częścią instrumentu ujmują się bezpośrednio w wynik w pozycji przychody lub koszty finansowe.

Kwoty uprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach i skumulowane w kapitale własnym przenosi się na wynik finansowy w okresach, w których pozycję zabezpieczaną wpływa na wynik, w tej samej pozycji, w której znajduje się pozycja zabezpieczana. Jeżeli

jednak zabezpieczona prognozowana transakcja powoduje ujęcie niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązań, zyski i straty uprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach i skumulowane w kapitale własnym przenosi się do początkowej wyceny kosztu niefinansowego składnika aktywów lub zobowiązań. Rachunkowość zabezpieczeń przestaje się prowadzić w chwili, gdy Grupa Kapitałowa unieważni powiązanie zabezpieczające, w chwili upływu terminu ważności lub sprzedaży instrumentu zabezpieczającego lub jego realizacji, albo kiedy przestaje się on kwalifikować do rachunkowości zabezpieczeń. Zyski lub straty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach

i skumulowane w tym czasie w kapitale własnym pozostają w kapitale własnym i są ujmowane w wynik prognozowanej transakcji na dzień jej ujęcia. Jeżeli nie przewiduje się realizacji prognozowanej transakcji, zysk lub stratę skumulowane w kapitale własnym ujmuje się bezpośrednio w wynik.

4.6.44. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunku

Sporządzanie sprawozdań finansowych zgodnie z MSSF zatwierdzonymi przez UE, wymaga dokonywania szacunków księgowych i przyjmowania założeń w odniesieniu do przyszłych zdarzeń oraz źródeł niepewności występujących na dzień bilansowy. Szacunki i założenia wpływają na ryzyko ewentualnej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w kolejnych okresach sprawozdawczych i obejmują w szczególności następujące kwestie:

- utrata wartości aktywów (w tym należności i zapasów, noty odpowiednio 24 i 22),
- wysokość stosowanych stawek amortyzacyjnych środków trwałych oraz wartości niematerialnych,
- możliwość realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego (nota 15)
- wycena rezerw (nota 29),
- wycena należności i zobowiązań z tyt. nierozliczonych kontraktów budowlanych (nota 25).

W roku 2016 nie miały miejsca istotne zmiany dotyczące obszarów i metod przyjmowanych założeń. Założenia biznesowe i makroekonomiczne będące podstawą szacunków są aktualizowane na bieżąco, w zależności od zmian otoczenia jednostki oraz planów i prognoz biznesowych.

5. Przychody ze sprzedaży

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Przychody ze sprzedaży usług budowlanych	6 836 086	10 905 079
Przychody ze sprzedaży pozostałych usług	1 761 682	5 738 793
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	10 509 966	9 842 332
Przychody ze sprzedaży	19 107 734	26 486 204

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży

Wszystkie przychody osiągnięte przez Grupę w 2016 r. oraz 2015 r. zrealizowane zostały na terenie Polski.

6. Segmenty operacyjne

Przychody ze sprzedaży oraz wyniki operacyjne segmentów Grupy w 2016 r. oraz 2015 r. przedstawione są w poniższych tabelach:

	Handel urządzeniami transportu wewnętrznego	Usługi serwisowe maszyn i urządzeń	Usługi projektowo- instalacyjne	Razem
Rok zakończony 31.12.2016				
Przychody operacyjne od klientów zewnętrznych	10 509 966	1 761 682	6 836 086	19 107 734
Przychody ze sprzedaży między segmentami	-	-	-	-
Przychody operacyjne ogółem	10 509 966	1 761 682	6 836 086	19 107 734
Wynik operacyjny segmentu	1 738 810	432 214	(3 474 631)	(1 303 607)

	Handel urządzeniami transportu wewnętrznego	Usługi serwisowe maszyn i urządzeń	Usługi projektowo- instalacyjne	Razem
Rok zakończony 31.12.2015				
Przychody operacyjne od klientów zewnętrznych	9 842 332	5 738 793	10 905 079	26 486 204
Przychody ze sprzedaży między segmentami	-	-	-	-
Przychody operacyjne ogółem	9 842 332	5 738 793	10 905 079	26 486 204
Wynik operacyjny segmentu	1 389 342	1 858 314	(436 191)	2 811 465

Aktywa oraz zobowiązania segmentów Grupy w 2016 r. oraz 2015 r. przedstawione są w poniższych tabelach:

	Handel urządzeniami transportu wewnętrznego	Usługi serwisowe maszyn i urządzeń	Usługi projektowo- instalacyjne	Razem
Stan na 31.12.2016				
Aktywa segmentu	90 000	5 265 230	10 000 076	15 355 306
Zobowiązania segmentu	-	1 034 030	3 025 440	4 059 469

	Handel urządzeniami transportu wewnętrznego	Usługi serwisowe maszyn i urządzeń	Usługi projektowo- instalacyjne	Razem
Stan na 31.12.2015				
Aktywa segmentu	211 310	6 703 265	16 512 348	23 426 922
Zobowiązania segmentu	-	987 610	7 523 334	8 510 944

Dodatkowe informacje na temat segmentów Grupy w 2016 r. oraz 2015 r. przedstawione są w poniższych tabelach:

	Handel urządzeniami transportu wewnętrznego	Usługi serwisowe maszyn i urządzeń	Usługi projektowo- instalacyjne	Razem
Rok zakończony 31.12.2016				
Amortyzacja	-	234 288	243 785	478 073
Nakłady inwestycyjne	-	223 199	315 696	538 895

	Handel urządzeniami transportu wewnętrznego	Usługi serwisowe maszyn i urządzeń	Usługi projektowo- instalacyjne	Razem
Rok zakończony 31.12.2015				
Amortyzacja	10 907	205 974	334 254	551 134
Nakłady inwestycyjne	580	277 928	377 572	656 080

7. Pozostałe przychody operacyjne

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	79 932	129 950
Odwroćenie odpisów aktualizujących wartość należności finansowych	8 772	21 234
Otrzymane kary i odszkodowania	100	105 588
Przedawnione zobowiązania	13 939	-
Przychody z refaktur	21 257	-
Odszkodowania z ubezpieczenia	9 650	-
Inne pozostałe przychody operacyjne	5 477	20 458
Pozostałe przychody operacyjne razem	139 128	277 230

8. Pozostałe koszty operacyjne

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	162	-
Odpisy aktualizujące wartość należności finansowych	22 569	30 018
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	41 310	-
Przecena zapasów	31 349	-
Koszty usuwania braków i złomowania	4 682	-
Przekazane darowizny	109 000	9 000
Kary umowne	86 157	17 565
Szkody majątkowe	1 412	-
Koszty refaktur	1 861	-
Koszty sądowe	2 893	-
Inne koszty	69 580	193 635
Pozostałe koszty operacyjne razem	370 976	250 218

9. Przychody finansowe

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (lokaty)	41 775	64 198
Pożyczki i należności	89 413	153 301
Przychody z odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik, razem	131 188	217 499
Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych:		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	36 924
Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych, razem	-	36 924
Pozostałe przychody finansowe:		
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych	2 394	1 920
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość pożyczek	47 796	28 870
Wynik na zmianie struktury Grupy Kapitałowej	206 618	-
Inne przychody finansowe	30 362	356
Pozostałe przychody finansowe, razem	287 170	31 146
Przychody finansowe razem	418 358	285 569

10. Koszty finansowe

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy:		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	21 826	18 826
Kredyty w rachunku kredytowym	5 439	11 333
Kredyty w rachunku bieżącym	13 721	15 432
Pożyczki	95 045	105 365
Dłużne papiery wartościowe	-	215 718
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	17	29 211
Koszty odsetek dotyczące instrumentów finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, razem	136 047	395 885
Zyski (straty) (+/-) z tytułu różnic kursowych:		
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 630	-
Pożyczki i należności	343	-
Zyski (straty) (-/+) z tytułu różnic kursowych, razem	4 973	-
Pozostałe koszty finansowe:		
Odpisy aktualizujące wartość należności krótkoterminowych	1 515	1 272
Odpisy aktualizujące wartość pożyczek	374 753	46 308
Inne koszty finansowe	5 350	320 045
Pozostałe koszty finansowe	381 618	367 625
Koszty finansowe razem	522 638	763 510

11. Koszty według rodzaju

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Amortyzacja	478 073	551 134
Świadczenia pracownicze	4 413 579	3 814 074
Zużycie materiałów i energii	3 916 714	9 591 640
Usługi obce	4 669 468	3 367 445
Podatki i opłaty	319 321	242 711
Pozostałe koszty rodzajowe	614 395	808 002
Koszty wg rodzaju razem	14 411 550	18 375 006
Koszt sprzedanych towarów i materiałów	8 771 156	8 452 990
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku	(62 042)	(799 035)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	(95 236)	554 368
Koszt własny sprzedaży, koszty sprzedaży oraz koszty ogólnego zarządu	23 025 428	26 583 329

12. Koszty świadczeń pracowniczych

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Koszty wynagrodzeń	3 569 350	3 069 971
Koszty ubezpieczeń społecznych	838 303	547 498
Koszty programów płatności akcjami	-	-
Koszty przyszłych świadczeń (rezerwy na odprawy emerytalne)	5 926	196 605
Koszty świadczeń pracowniczych razem	4 413 579	3 814 074

13. Podatek dochodowy

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Podatek bieżący:		
Rozliczenie podatku za okres sprawozdawczy	-	(31 218)
Korekty podatku za poprzednie okresy	-	-
Bieżący podatek dochodowy	-	(31 218)
Podatek odroczony:		
Powstanie i odwrócenie różnic przejściowych	339 807	(20 290)
Rozliczenie niewykorzystanych strat podatkowych	-	-
Odroczony podatek dochodowy	339 807	(20 290)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	339 807	(51 508)

14. Efektywna stawka podatkowa

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Wynik finansowy brutto	(4 253 822)	(548 054)
Podatek dochodowy wykazany w Sprawozdaniu z dochodów	(339 807)	51 508
Uzgodnienie podatku dochodowego z tytułu:		
Przychodów nie podlegających opodatkowaniu (+)	441 702	140 805
Kosztów trwale nie stanowiących kosztów uzyskania przychodów (-)	(536 353)	(163 123)
Nieujętego aktywa na podatek odroczony od ujemnych różnic przejściowych (-)	(133 188)	(20 290)
Nieujętego aktywa na podatek odroczony od strat podatkowych (-)	(240 580)	(113 030)
Podatek dochodowy wg stawki Spółki dominującej (19%)	(808 226)	(104 130)

Efektywna stawka podatkowa w roku 2016 wyniosła 8% zaś w roku 2015 -9%.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2016
kończący się 31 grudnia 2016
(dane w złotych)

15. Odroczone podatek dochodowy

Różnice przejściowe dotyczące składników aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Zmiana stanu obciążająca			Zmiana stanu obciążająca				
	Stan na 01.01.2016	wynik finansowy	inne dochody całkowite	Stan na 31.12.2016	Stan na 01.01.2015	wynik finansowy	inne dochody całkowite	Stan na 31.12.2015
<i>Aktywa:</i>								
Wartości niematerialne	-	-	-	-	-	-	-	-
Rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	-	-	-	-	-
Zapasy	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	71 750	2 458	-	74 208	69 717	2 033	-	71 750
Kontrakty budowlane	-	-	-	-	-	-	-	-
Inne aktywa	(13 428)	13 626	-	198	(18 462)	5 034	-	(13 428)
<i>Zobowiązania:</i>								
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	28 764	(802)	-	27 962	15 557	13 207	-	28 764
Rezerwy na świadczenia pracownicze	55 291	8 794	-	64 085	53 788	1 503	-	55 291
Pozostałe rezerwy	110 820	(55 561)	-	55 259	110 820	-	-	110 820
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	60 112	(34 968)	-	25 144	53 101	7 011	-	60 112
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	80 854	5 741	-	86 595	40 081	40 773	-	80 854
Inne zobowiązania	466 363	121 105	-	587 468	950 544	(484 181)	-	466 363
<i>Inne:</i>								
Nierozliczone straty podatkowe	110 171	99 286	-	209 457	189 218	(79 047)	-	110 171
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	970 697	159 679	-	1 130 376	1 464 364	(493 667)	-	970 697

Na nierozliczone aktywne straty podatkowe składają się straty podatkowe osiągnięte w latach 2014 oraz 2016 odpowiednio – 208.020 zł oraz 894.385 zł. Zgodnie z przepisami podatkowymi spółka może rozliczyć stratę podatkową w okresie 5 lat po zakończeniu roku w którym strata została poniesiona. Jednocześnie spółka nie może wykorzystać więcej niż 50% straty podatkowej w jednym roku.

Różnice przejściowe dotyczące składników rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Zmiana stanu obciążająca		Zmiana stanu obciążająca				
	Stan na 01.01.2016	wynik finansowy	Stan na 31.12.2016	Stan na 01.01.2015			
		inne dochody całkowite		wynik finansowy			
				inne dochody całkowite			
				Stan na 31.12.2015			
Aktywa:							
Wartości niematerialne	7 219	-	7 219	7 623	(404)	-	7 219
Rzeczowe aktywa trwałe	268 004	1 085	269 089	253 606	14 398	-	268 004
Zapasy	-	7 849	7 849	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	-	-	-	-	-	-	-
Kontrakty budowlane	273 162	(222 022)	51 140	675 352	(402 190)	-	273 162
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	(489)	(489)	-	-	-	-
Inne aktywa	50 163	3 242	53 405	36 317	13 846	-	50 163
Zobowiązania:							
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	-	-	-	-	-	-	-
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe rezerwy	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	-	-	-	-	-
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne	-	-	-	-	-	-	-
Inne zobowiązania	(30 578)	30 578	-	68 449	(99 027)	-	(30 578)
Inne:							
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	(371)	(371)	-	-	-	-
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego	567 970	(180 128)	387 842	1 041 347	(473 377)	-	567 970

16. Zysk przypadający na jedną akcję
Podstawowy

Podstawowy zysk / (strata) na akcję wyliczany jest jako iloraz zysku / (straty) netto oraz średniej ważonej liczby akcji zwykłych w trakcie roku.

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
(Strata) netto	(3 914 015)	(599 562)
Średnia ważona liczba akcji	1 515 827	1 515 827
(Strata) netto na jedną akcję w zł	-2,58	-0,40

Rozwodniony

Rozwodniony zysk / (strata) na akcję w obu okresach był równy podstawowemu zyskowi na akcję.

17. Wartości niematerialne i prawne
Wartość bilansowa wartości niematerialnych i prawnych

	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
Wartość brutto na 31.12.2016	166 051	302 918	468 969
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	(144 089)	(64 337)	(208 426)
Wartość bilansowa netto na 31.12.2016	21 962	238 581	260 543
Wartość brutto na 31.12.2015	123 738	653 851	777 589
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	(123 738)	(85 334)	(209 072)
Wartość bilansowa netto na 31.12.2015	-	568 517	568 517

Zmiany wartości niematerialnych i prawnych

	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe wartości niematerialne	Razem
Wartość netto na 01.01.2016	-	568 517	568 517
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	39 752	-	39 752
Sprzedaż spółki zależnej (-)	-	(312 234)	(312 234)
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	-
Amortyzacja (-)	(17 790)	(17 702)	(35 492)
Wartość netto na 31.12.2016	21 962	238 581	260 543
Wartość netto na 01.01.2015	1 629	591 335	592 964
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	9 143	-	9 143
Sprzedaż spółki zależnej (-)	-	-	-
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	-	-
Amortyzacja (-)	(10 772)	(22 818)	(33 590)
Wartość netto na 31.12.2015	-	568 517	568 517

Wartości niematerialne i prawne w całości zamortyzowane

Według stanu na 31.12.2016 r. Grupa Kapitałowa posiadała 106.889 zł Wartości niematerialnych i prawnych całkowicie zamortyzowanych.

Według stanu na 31.12.2015 r. Grupa Kapitałowa posiadała 144.519 zł Wartości niematerialnych i prawnych całkowicie zamortyzowanych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2016
kończący się 31 grudnia 2016
(dane w złotych)

18. Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto na 31.12.2016	4 167 734	649 632	1 295 764	110 227	6 503	6 229 860
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	(798 222)	(529 892)	(746 890)	(87 795)	-	(2 162 799)
Wartość bilansowa netto na 31.12.2016	3 369 512	119 740	548 874	22 432	6 503	4 067 061
Wartość brutto na 31.12.2015	4 032 869	592 589	1 436 752	212 690	3 017 557	9 292 457
Skumulowane umorzenie i odpisy aktualizujące (-)	(615 644)	(518 152)	(881 741)	(167 625)	-	(2 183 162)
Wartość bilansowa netto na 31.12.2015	3 417 225	74 437	555 011	45 065	3 017 557	7 109 295

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość netto na 01.01.2016	3 417 225	74 437	555 011	45 065	3 017 557	7 109 295
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	134 865	95 887	218 811	4 880	44 700	499 143
Sprzedaż spółki zależnej (-)	-	-	-	-	(3 030 264)	(3 030 264)
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	(556)	(25 388)	(17 098)	(8 000)	(51 042)
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-	-	-	-	(17 490)	(17 490)
Amortyzacja (-)	(182 578)	(50 027)	(199 560)	(10 416)	-	(442 581)
Wartość netto na 31.12.2016	3 369 512	119 740	548 874	22 432	6 503	4 067 061
Wartość netto na 01.01.2015	3 599 804	52 758	618 045	37 572	2 920 021	7 228 200
Zwiększenia (nabycie, wytworzenie, leasing)	-	64 878	462 348	22 175	97 536	646 937
Zmniejszenia (zbycie, likwidacja) (-)	-	(6 376)	(139 881)	-	-	(146 257)
Inne zmiany (reklasyfikacje, przemieszczenia itp.)	-	-	(117 402)	-	-	(117 402)
Amortyzacja (-)	(182 579)	(36 823)	(268 099)	(14 682)	-	(502 183)
Wartość netto na 31.12.2015	3 417 225	74 437	555 011	45 065	3 017 557	7 109 295

Rzeczowe aktywa trwałe całkowicie zamortyzowane

	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Stan na 31.12.2016	-	475 350	371 313	65 563	-	912 226
Stan na 31.12.2015	-	471 660	614 221	125 377	-	1 211 258

Struktura własnościowa rzeczowych aktywów trwałych

Wartość bilansowa leasingowanych składników rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31.12.2016 r. wynosi 509.129 zł i składają się na nie środki transportu.

Wartość bilansowa leasingowanych składników rzeczowych aktywów trwałych na dzień 31.12.2015 r. wynosi 426.794 zł i składają się na nie środki transportu.

Rzeczowe aktywa trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań

Na dzień 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. Grupa posiada aktywa trwałe stanowiące zabezpieczenie zobowiązań w wysokości 2.000.000 zł.

19. Udziały w jednostkach stowarzyszonych

Na dzień 31.12.2016 r. Techmadex S.A. posiada udziały w spółce stowarzyszonej – Predictive Service Europe Sp. z o.o. Wartość posiadanych udziałów wyceniana jest metodą praw własności z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

20. Podstawowe dane finansowe spółek zależnych

GP Energia Sp. z o.o.	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Aktywa obrotowe	122 429	663 251
Aktywa trwałe	141 254	420 297
Zobowiązania krótkoterminowe	1 617 730	2 044 911
Zobowiązania długoterminowe	-	133 970
Kapitał przypisany właścicielom jednostki	(1 341 170)	(993 221)
Udziały niekontrolujące	(127 982)	(102 112)
Przychody	427 229	2 665 420
Koszty	(433 775)	(3 583 219)
(Strata) za rok obrotowy	(258 714)	(823 515)
w tym Zysk / (Strata) przypisany właścicielom jednostki	(232 843)	(741 163)
w tym Zysk / (Strata) przypisany udziałowcom niekontrolującym	(25 871)	(82 352)
Wyplacone dywidendy	-	-
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	(6 093)	283 002
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	40 392	401 505
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	(83 190)	(636 024)
Przepływy pieniężne netto	(48 891)	48 483

Bio GP Energia Sp. z o.o.	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Aktywa obrotowe	-	250 763
Aktywa trwałe	-	3 307 957
Zobowiązania krótkoterminowe	-	4 826 161
Zobowiązania długoterminowe	-	-
Kapitał przypisany właścicielom jednostki	-	(1 046 438)
Udziały niekontrolujące	-	(22 103)
Przychody	-	8 402
Koszty	-	(491 001)
(Strata) za rok obrotowy	(218 633)	(482 599)
w tym Zysk / (Strata) przypisany właścicielom jednostki	(145 763)	(321 749)
w tym Zysk / (Strata) przypisany udziałowcom niekontrolującym	(72 870)	(160 850)
Wyłacone dywidendy	-	-
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej	-	(512 278)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej	-	-
Przepływy pieniężne z działalności finansowej	-	239 677
Przepływy pieniężne netto	-	(272 601)

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2016
kończący się 31 grudnia 2016
(dane w złotych)

21. Udzielone pożyczki – stan

	31.12.2016						
	Wartość pożyczek	Wartość odsetek	Odpis aktualizujący wartość pożyczek	Odpis aktualizujący wartość odsetek	Wartość netto pożyczek	Wartość netto odsetek	Wartość pożyczek wraz z odsetkami
Pożyczki długoterminowe	112 000	6 900	-	-	112 000	6 900	118 900
Udzielone jednostkom zależnym	-	-	-	-	-	-	-
Udzielone jednostkom stowarzyszonym	112 000	6 900	-	-	112 000	6 900	118 900
Pożyczki krótkoterminowe	2 431 143	563 044	(1 902 847)	(364 306)	528 296	198 738	727 034
Udzielone jednostkom zależnym	-	-	-	-	-	-	-
Udzielone jednostkom stowarzyszonym	48 000	6 945	-	-	48 000	6 945	54 945
Udzielone pozostałym jednostkom	2 383 143	556 098	(1 902 847)	(364 306)	480 296	191 793	672 089
Razem	2 543 143	569 944	(1 902 847)	(364 306)	640 296	205 638	845 934
	31.12.2015						
	Wartość pożyczek	Wartość odsetek	Odpis aktualizujący wartość pożyczek	Odpis aktualizujący wartość odsetek	Wartość netto pożyczek	Wartość netto odsetek	Wartość pożyczek wraz z odsetkami
Pożyczki długoterminowe	-	-	-	-	-	-	-
Udzielone jednostkom zależnym	-	-	-	-	-	-	-
Pożyczki krótkoterminowe	1 198 143	54 618	(938 143)	(46 308)	260 000	8 310	268 310
Udzielone jednostkom zależnym	-	-	-	-	-	-	-
Udzielone jednostkom stowarzyszonym	160 000	8 310	-	-	160 000	8 310	168 310
Udzielone pozostałym jednostkom	1 038 143	46 308	(938 143)	(46 308)	100 000	-	100 000
Razem	1 198 143	54 618	(938 143)	(46 308)	260 000	8 310	268 310

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość pożyczek krótkoterminowych

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	984 450	207 588
Zwiększenia	1 330 499	805 732
Utworzenie	374 753	46 308
Reklasyfikacja z należności	-	759 424
Ujęcie odpisu aktualizującego w następstwie sprzedaży spółki zależnej	955 746	
Zmniejszenia	(47 796)	(28 870)
Reklasyfikacja	-	-
Rozwiązanie	(47 796)	(28 870)
Stan na koniec okresu	2 267 153	984 450

W 2016 r. objęto odpisem aktualizującym w wysokości 374.752 zł pożyczkę udzieloną spółce Bio GP Energia Sp. z o.o. Wartość pożyczki po uwzględnieniu powyższego odpisu wynosi 624.393 zł na dzień 31.12.2016 r. Spłata pożyczki jest zabezpieczona hipoteką na nieruchomościach posiadanych przez Bio GP Energia Sp. z o.o. do wysokości 2.000.000 zł.

W 2016 r. rozwiązano odpis aktualizujący w wysokości 47.796 zł utworzony na pożyczkę udzieloną spółce Eda Serwis Sp. z o.o. w związku z możliwością odliczenia VAT od należności przekonwertowanych na pożyczkę.

22. Zapasy
Struktura zapasów

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Materiały	17 842	28 818
Wyroby gotowe	-	-
Półprodukty i produkcja w toku	440 698	45 850
Towary	99 987	147 021
Wartość bilansowa zapasów razem	558 527	221 689

Ekonomiczne korzyści ze sprzedaży zapasów spodziewane są do osiągnięcia w ciągu kolejnych 12 miesięcy.

Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	-	-
Zwiększenia	41 310	-
Utworzenie	41 310	-
Zmniejszenia	-	-
Wykorzystanie	-	-
Rozwiązanie	-	-
Stan na koniec okresu	41 310	-

Na 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. zapasy nie stanowiły zabezpieczenia zobowiązań.

23. Rozliczenia międzyokresowe

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 225	27 680
Pozostałe	1 225	27 680
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	164 241	376 879
Polisy, abonamenty, prenumeraty	76 862	-
Usługi informatyczne, dzierżawa oprogramowania	12 109	-
Pozostałe	75 270	376 879
Razem	165 466	404 559

24. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Struktura należności długo- i krótkoterminowych

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Należności długoterminowe	134 776	197 338
Kaucje z tytułu usług budowlanych	109 070	103 607
Kaucje wpłacone z innych tytułów	25 706	10 382
Pozostałe należności	-	83 349
Należności krótkoterminowe	4 051 447	6 829 895
Aktywa finansowe (MSR 39):		
Należności handlowe	2 644 711	4 447 374
Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych (-)	(38 300)	(58 578)
Należności handlowe netto	2 606 411	4 388 796
Inne należności	187 457	322 317
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności finansowych(-)	(33 247)	-
Należności ze sprzedaży aktywów trwałych	-	39 000
Kaucje z tytułu usług budowlanych	404 498	290 202
Kaucje wpłacone z innych tytułów	5 740	-
Pozostałe należności finansowe netto	564 448	651 519
Aktywa niefinansowe (poza MSR 39):		
Należności z tytułu podatków i innych świadczeń	3 049	-
Przedpłaty i zaliczki	143 745	20 694
Należności z tytułu rozliczenia kontraktów budowlanych	431 497	1 768 886
Pozostałe należności niefinansowe	302 297	-
Odpisy aktualizujące wartość należności niefinansowych (-)	-	-
Należności niefinansowe	880 588	1 789 580
Należności handlowe oraz pozostałe razem	4 186 223	7 027 233

Struktura wiekowa należności handlowych

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Należności handlowe bieżące	2 109 021	4 034 072
Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych (-)	-	(15 647)
Należności handlowe bieżące netto	2 109 021	4 018 425
Należności handlowe przeterminowane	535 690	413 302
Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych (-)	(38 300)	(42 931)
Należności handlowe przeterminowane netto, w tym	497 390	370 371
przeterminowane do 1 miesiąca	408 563	10 885
przeterminowane od 1 do 6 miesięcy	8 739	336 311
przeterminowane od 6 do 12 miesięcy	2 550	7 270
przeterminowane powyżej roku	77 733	15 905
Należności finansowe	2 606 411	4 388 796

Odpisy aktualizujące należności handlowe

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	58 578	311 050
Zwiększenia	0	31 290
Utworzenie	0	31 290
Zmniejszenia	(20 278)	(283 762)
Wykorzystanie	-	-
Rozwiązanie	(5 494)	(23 155)
Reklasyfikacja - reklasyfikacja należności na pożyczki	-	(260 607)
Reklasyfikacja – przeniesienie do należności handlowych	(14 784)	-
Stan na koniec okresu	38 300	58 578

Odpisy aktualizujące należności pozostałe

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	-	-
Zwiększenia	24 085	-
Utworzenie	24 085	-
Zmniejszenia	(5 622)	-
Wykorzystanie	-	-
Rozwiązanie	(5 622)	-
Reklasyfikacja – przeniesienie z należności handlowych	14 784	-
Stan na koniec okresu	33 247	-

Odpisy aktualizujące wartość należności handlowych i pozostałych zostały utworzone indywidualnie dla poszczególnych kontrahentów, dla których przeterminowanie przekracza 180 dni oraz uznano je za nieściągalne.

Należności będące zabezpieczeniem zobowiązań

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Kaucje wpłacone do umów budowlanych z tyt. należytego wykonania umów	513 568	370 837
Kaucje do pozostałych umów	31 446	13 354
Wadium	-	20 000
Należności stanowiące zabezpieczenie zobowiązań	545 013	404 191

25. Należności oraz zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Koszty poniesione plus ujęte zyski minus straty poniesione do dnia bilansowego	29 079 078	37 681 308
Kwoty zafakturowane do dnia bilansowego (faktury częściowe)	(29 525 682)	(36 549 162)
Rozliczenie z tytułu umów na dzień bilansowy (per saldo)	(446 604)	1 132 146
Ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym jako kwoty należne:		
Od klientów w ramach umów o budowę (należności)	431 497	1 768 886
Na rzecz klientów w ramach umów o budowę (zobowiązania)	(878 101)	(636 740)

Zgodnie z MSR 11 przychody z realizacji kontraktów długoterminowych są uznawane zgodnie ze stopniem ich zaawansowania.

Grupa Kapitałowa w 2015 r., jak i w latach poprzednich, dokonywała pomiaru stopnia zaawansowania realizowanych kontraktów długoterminowych ustalając stosunek kosztów poniesionych do kosztów całego projektu.

W aktywach w pozycji „należności z tytułu rozliczenia kontraktów budowlanych” a w pasywach „zobowiązania z tytułu rozliczenia kontraktów budowlanych” prezentowane są skutki wyceny umów budowlanych wycenianych wg stopnia zaawansowania niezakończonych na dzień bilansowy.

MAZ

26. Kapitały

Kapitał akcyjny Spółki składa się z 1.515.827 akcji o łącznej wartości 151.582,70 złotych. Akcje nie są uprzywilejowane. Struktura kapitału zakładowego Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku przedstawia się następująco:

Seria	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii wg wartości nominalnej
Seria A	zwykłe	515 000	51 500,00
Seria B	zwykłe	485 000	48 500,00
Seria C	zwykłe	65 000	6 500,00
Seria D	zwykłe	9 700	970,00
Seria E	zwykłe	17 800	1 780,00
Seria F	zwykłe	423 327	42 332,70
Razem		1 515 827	151 582,70

Kapitał własny – struktura akcjonariatu

Na dzień 31 grudnia 2016 roku struktura akcjonariatu przedstawia się następująco:

	Liczba akcji	Udział w kapitale zakładowym	Liczba głosów	Udział w ogólnej liczbie głosów
Mangata Holding S.A.	773 327	51,02%	773 327	51,02%
Lucjan Gałeczki	250 000	16,49%	250 000	16,49%
Dariusz Gil	163 500	10,79%	163 500	10,79%
Marek Przybylski	100 000	6,60%	100 000	6,60%
Jerzy Kamecki	83 000	5,48%	83 000	5,48%
Pozostali	146 000	9,63%	146 000	9,63%
Razem	1 515 827	100,00%	1 515 827	100,00%

27. Pozostałe kapitały
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Stan na początek okresu	7 508 761	7 508 761
Zwiększenia	-	-
Zmniejszenia	-	-
Stan na koniec okresu	7 508 761	7 508 761

Kapitały zapasowy i rezerwy

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	8 695 158	13 537 843
Zwiększenia, w tym:	480 985	-
Przekazanie wyniku finansowego na kapitał	480 985	-
Zmniejszenia, w tym:	-	(4 842 685)
Przekazanie na kapitał podstawowy emisja akcji E	-	(1 780)
Pokrycie straty za poprzedni rok obrotowy	-	(4 840 905)
Stan na koniec okresu	9 176 143	8 695 158

Na Kapitał zapasowy oraz rezerwy przenoszone są wyniki finansowe za lata poprzednie.

Zyski zatrzymane

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	(1 116 409)	(5 604 642)
Zwiększenia	-	4 488 233
przekazanie wyniku finansowego na kapitał zapasowy - pokrycie straty	-	4 840 905
niepodzielony wynik bieżącego okresu	-	(352 672)
Zmniejszenia	(4 296 259)	-
przekazanie wyniku finansowego na kapitał zapasowy - pokrycie straty	(480 985)	-
niepodzielony wynik bieżącego okresu	(3 815 274)	-
Stan na koniec okresu	(5 412 668)	(1 116 409)

28. Udziały niekontrolujące

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	(323 115)	(76 225)
Udział w wyniku za rok obrotowy	(98 741)	(246 890)
Zmiana składu Grupy	293 874	-
Stan na koniec roku	(127 982)	(323 115)

29. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Pracownicy Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. korzystali z odpraw emerytalno-rentowych. Odprawy emerytalno-rentowe wypłacane są pracownikom w przypadku odejścia na rentę lub emeryturę. Należna kwota odprawy jest iloczynem podstawy wymiaru nagrody z dnia nabycia uprawnienia do wypłaty i odpowiedniego, rosnącego wraz ze stażem pracy danego pracownika, współczynnika.

Ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych:

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Długoterminowe	34 838	28 912
Rezerwy na odprawy emerytalne	34 838	28 912
Krótkoterminowe	500 349	605 694
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	302 452	262 093
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	111 245	200 676
Pozostałe zobowiązania pracownicze	86 653	142 925
Zobowiązania i rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych razem	535 187	634 606

Zmiany stanu rezerw na odprawy emerytalne:

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Stan na początek okresu	28 912	26 919
Utworzone w ciągu okresu	5 926	1 993
Rozwiązane	-	-
Wykorzystane	-	-
Stan na koniec okresu	34 838	28 912

30. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Kredyt bankowy	71 303	101 191
Pożyczki od osób fizycznych	72 383	1 282 755
Stan na koniec okresu	143 686	1 383 946

31. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Grupa Kapitałowa zawarła z Europejskim Funduszem Leasingowym S.A. oraz PKO Leasing S.A. umowy leasingu finansowego dotyczące finansowania środków transportu. Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość netto środków transportu użytkowanych w leasingu finansowym wynosiła 509.129 zł. Przedmioty leasingu zostały udostępnione na okresy 36 - 60 miesięcy. Po upływie tych terminów oraz wywiązaniu się ze zobowiązań Spółka ma prawo nabyć niektóre przedmioty leasingu za cenę równą wartości końcowej przedmiotu leasingu.

Wartość zobowiązań z tytułu powyższych umów na dzień 31.12.2016 r. oraz 31.12.2015 r. wynosi:

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	378 073	350 805
Długoterminowe	196 973	215 031
Krótkoterminowe	181 100	135 774

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu umów leasingu finansowego na dzień 31 grudnia 2016 r. wynoszą:

	do 1 roku	od 1 roku do 5 lat	Razem
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe	197 432	205 114	402 546
Koszty finansowe (-)	(16 332)	(8 141)	(24 473)
Wartość bieżąca przyszłych minimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego	181 100	196 973	378 073

32. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
<u>Zobowiązania finansowe (MSR 39):</u>		
Zobowiązania z handlowe	1 276 500	2 118 329
Zobowiązania z tytułu zakupu aktywów trwałych	-	1 445 520
Inne zobowiązania finansowe	61 453	34 055
Zobowiązania finansowe razem	1 337 953	3 597 904
<u>Zobowiązania niefinansowe (poza MSR 39):</u>		
Zobowiązania z tytułu podatków i innych świadczeń	647 214	1 078 401
Zobowiązania z tytułu umów o usługę budowlaną	878 101	636 740
Zaliczki otrzymane na usługi budowlane	-	129 200
Inne zobowiązania niefinansowe	60 935	4 630
Zobowiązania niefinansowe razem	1 586 250	1 848 971
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	2 924 203	5 446 875

33. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Przychody przyszłych okresów	8 017	528 017
Inne rozliczenia	38 984	17 257
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe razem	47 001	545 274

34. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

Spółka nie zawierała transakcji ze stronami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

Transakcje z podmiotami powiązаныmi zawarte w 2016 i 2015 r. oraz wysokość nierozliczonych sald należności i zobowiązań z tymi podmiotami na dzień 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 r. zostały zaprezentowane poniżej. Pożyczki udzielone spółkom powiązаныm zaprezentowane są w Nocie 21.

	Należności		Zobowiązania	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Jednostka dominująca wobec Grupy	-	-	7 987	-
Podmioty stowarzyszone	6 113	17 656	15 277	32 645
Razem	6 113	17 656	23 264	32 645

	Sprzedaż		Zakup	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Jednostka dominująca wobec Grupy	-	-	198 925	-
Podmioty stowarzyszone	14 970	858 732	22 680	83 281
Razem	14 970	858 732	221 605	83 281

	Przychody finansowe		Koszty finansowe	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Jednostka dominująca wobec Grupy	-	-	44 520	23 988
Podmioty stowarzyszone	5 696	56 144	-	-
Razem	5 696	56 144	44 520	23 988

W dniu 30 maja 2016 r. Techmadex S.A. sprzedał 7.200 udziałów w BioGP Sp. z o.o., co stanowiło 100% posiadanych udziałów w tej spółce.

35. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na	Stan na
	31.12.2016	31.12.2015
Rachunki bankowe w PLN	4 253 648	886 856
Rachunki bankowe walutowe	238 360	45 748
Gotówka w kasie	31 331	45 990
Depozyty krótkoterminowe	-	6 445 998
Pozostałe środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	4 274	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 527 613	7 424 592

Lokując wolne środki pieniężne Spółki Grupy korzystają z usług banków o silnej i ustabilizowanej pozycji rynkowej i o stabilnym i wysokim ratingu.

36. Zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Wobec jednostek stowarzyszonych	-	1 335 180
Poręczenie spłaty zobowiązań	-	1 335 180
Wobec pozostałych jednostek	7 307 007	5 116 894
Poręczenie spłaty zobowiązań	1 294 742	-
Udzielone gwarancje	6 012 265	5 116 894
Zobowiązania warunkowe razem	7 307 007	6 452 074

37. Prowadzone sprawy sądowe

- Sprawa z powództwa konsorcjum firm: Techmadex S.A., Atrem S.A. i GP Energia Sp. z o.o. p-ko OGP Gaz-System S.A. przed Sądem Okręgowym w Warszawie o zapłatę 12.140.070,20 zł, z czego kwota zasądzona pozwem zostanie podzielona pomiędzy uczestników konsorcjum w proporcjach 40% dla Techmadex S.A. 40 % dla Atrem S.A. oraz 20 % dla GP Energia Sp. z o.o. Pozew wniesiono w dniu 15.02.2016 r.
- Sprawa z powództwa konsorcjum firm: Techmadex S.A., Atrem S.A. i GP Energia Sp. z o.o. p-ko OGP Gaz-System S.A. przed Sądem Okręgowym w Warszawie o ustalenie nieistnienia prawa do żądania zapłaty przez Konsorcjum kary umownej naliczonej w dniu 04.07.2016 r. z tytułu niewłaściwego wykonania umowy Budowy Laboratorium Wzorcowania Gazomierzy w wysokości 9.767.430 zł wraz z wnioskiem o zabezpieczenie na podstawie artykułu 730 k.p.c. roszczenia Konsorcjum na czas toczącego się postępowania. Pozew wniesiono w dniu 29.11.2016 r.
- Sprawa z powództwa Techmadex S.A. p-ko Eda-Serwis Sp. z o.o. w Warszawie przed Sądem Okręgowym w Łodzi o zapłatę kwoty 210.853 zł. W dniu 26.01.2016 wydano wyrok zasądzający roszczenie w całości na rzecz Techmadex S.A. Sprawa znajduje się w toku postępowania egzekucyjnego.
- Sprawa z powództwa Techmadex S.A. p-ko Eda-Serwis Sp. z o.o. w Warszawie przed Sądem Okręgowym w Łodzi, o zapłatę kwoty 770.206 zł. W dniu 26.01.2016 wydano wyrok zasądzający roszczenie w całości na rzecz Techmadex S.A. Sprawa znajduje się w toku postępowania egzekucyjnego.
- Sprawa z powództwa PB ROBUD Sp. z o.o. w Gliwicach p-ko OGP Gaz System S.A. w Warszawie (Techmadex S.A. jest interwenientem ubocznym) przed Sądem Okręgowym w Warszawie, o zapłatę 158.409 zł – wydano wyrok oddalający roszczenie w I instancji, apelacja wniesiona przez PB ROBUD Sp. z o.o. w Gliwicach – sprawa przekazana do Sądu Apelacyjnego w Warszawie.
- 14.04.2016 r. Techmadex S.A. otrzymał od InterRisk Towarzystwa Ubezpieczeń S.A. Vienna Insurance Group („InterRisk”) wezwanie do zapłaty kwoty 1.500.000 zł związanej z poręczeniem przez Spółkę do ww. kwoty weksla in blanco z klauzulą bez protestu wystawionego przez Eda Serwis Sp. z o.o. (wówczas spółce zależnej Techmadex S.A.) na zabezpieczenie ewentualnych roszczeń regresowych InterRisk związanych z wystawieniem ubezpieczeniowej gwarancji należytego wykonania kontraktu i usunięcia wad i usterek dotyczącej realizacji umowy pod nazwą „Rozbudowa węzła Rembelszczyzna. 17.06.2016 r.

InterRisk złożył pozew przeciwko Eda Serwis Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Przedsiębiorstwu Usługowemu „EKOKAN” Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie oraz Spółce o wydanie nakazu zapłaty z weksla w postępowaniu nakazowym. We wskazanym wyżej pozwie InterRisk wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, że Spółka ma zapłacić solidarnie 1.500.000 zł. Wobec braku podstaw do wydania nakazu zapłaty z weksla, sprawa została skierowana do rozpoznania w trybie zwykłym.

38. Zdarzenia po dniu bilansowym

- 2 stycznia 2017 r. Spółka powzięła informację o złożeniu przez Gaz System S.A. wniosku do sądu o zawezwanie do próby ugodowej w sprawie kar umownych nałożonych na Konsorcjum, w którym Techmadex S.A. jest Liderem z udziałem w wysokości 40%. Kara umowna w wysokości 9.767.430 zł (z czego na Techmadex S.A. przypada 3.906.972 zł) została nałożona przez Gaz System S.A. w związku z prowadzeniem projektu Budowa Laboratorium Wzorcowania Gazomierzy.

Posiedzenie Sądu wyznaczone zostało na dzień 18 maja 2017 r.

39. Zarządzanie ryzykiem finansowym

Działalność prowadzona przez Spółkę naraża ją na następujące rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko stopy procentowej, ryzyko utraty płynności, ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe. Poniżej przedstawiono podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka należą:

- leasing finansowy którego celem jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki,
- należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności i zobowiązania,
- środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają w toku bieżącej działalności Spółki,
- zaciągnięte pożyczki oraz kredyty bankowe.

Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko stóp procentowych związane jest z oprocentowanymi aktywami i zobowiązaniami i występuje głównie w związku z korzystaniem przez Spółkę z leasingu finansowego, depozytów krótkoterminowych oraz pożyczek i kredytów bankowych. Instrumenty te oparte są o zmienne stopy procentowe i narażają Spółkę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych. Ryzyko stóp procentowych związane z istniejącym zadłużeniem oraz depozytami zostało uznane jako relatywnie niskie z punktu widzenia wpływu na wyniki Spółki. Głównym powodem uznania ich za nieistotne jest fakt że wartość depozytów znacznie przekracza wartość zadłużenia zewnętrznego.

Ryzyko utraty płynności

Spółka utrzymuje zasoby środków pieniężnych wystarczające dla regulowania wymagalnych zobowiązań oraz monitoruje płynność finansową sporządzając okresowe raporty płynności, uwzględniające okresy wymagalności/zapadalności aktywów jak i pasywów oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Do finansowania zakupów inwestycyjnych Spółka wykorzystuje środki własne lub długoterminowe umowy leasingu finansowego zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów. Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez Spółkę.

Struktura zapadalności zobowiązań z tytułu leasingu finansowego została przedstawiona w nocie 31, należności handlowych w nocie 24.

Ryzyko utraty płynności zostało uznane jako relatywnie niskie z powodu utrzymywania wysokiego poziomu depozytów pieniężnych przekraczających wartość zobowiązań Grupy.

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe może pojawić się w przypadku, gdy Spółka zawiera transakcje denominowane w walutach obcych, w związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut

W ramach podstawowej działalności operacyjnej Spółka zawiera kontrakty głównie w złotych polskich. Na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. Spółka nie posiadała znaczących aktywów i pasywów wyrażonych w walutach obcych.

Ryzyko kredytowe

Aktywami finansowymi Grupy, narażonymi na podwyższone ryzyko kredytowe są:

- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe, przedstawione w nocie 24. W Grupie funkcjonuje polityka oceny i weryfikacji ryzyka kredytowego związanego ze wszystkimi kontraktami, zarówno na etapie przedofertowym, jak i w trakcie realizacji. Każdy kontrahent przed podpisaniem umowy jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. Ponadto Spółki Grupy współpracują ze stałymi odbiorcami o pewnej ustabilizowanej kondycji finansowej, od których osiągnięto 90% przychodów ze sprzedaży towarów i usług w 2016 r,
- środki pieniężne, przedstawione w nocie 35,
- pożyczki, przedstawione w nocie 21, udzielone podmiotom powiązanym. Spółka na bieżąco monitoruje wyniki finansowe i sytuację majątkową pożyczkobiorców, tworząc odpisy aktualizujące,
- zobowiązania warunkowe, przedstawione w nocie 36, dotyczące głównie udzielonych gwarancji z tyt. należytego wykonania kontraktów.

W Spółce nie występuje istotna koncentracja ryzyka kredytowego.

40. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Spółka wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki oraz inne zewnętrzne źródła finansowania, zobowiązania z tytułu dostaw i usług, a także inne zobowiązania (z wyłączeniem międzyokresowych rozliczeń kosztów), kauce z tytułu umów o budowę, kwoty należne odbiorcom z tytułu umów o budowę, przychody

przyszłych okresów (z wyjątkiem pozostałych rozliczeń międzyokresowych przychodów) oraz zobowiązania.

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Oprocentowane pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	521 759	1 734 751
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	3 002 523	6 110 225
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(4 527 613)	(7 424 592)
Zadłużenie netto	(1 003 331)	420 384
Kapitał własny	11 295 837	14 915 978
Kapitał własny i zadłużenie netto	10 292 506	15 336 362
Wskaźnik dźwigni	-9,7%	2,7%

Miq

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2016
kończący się 31 grudnia 2016
(dane w złotych)

41. Kategorie instrumentów finansowych

Wartość godziwa aktywów finansowych oraz zobowiązań finansowych według kategorii instrumentów finansowych na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz 31 grudnia 2015 r. przedstawia się następująco:

Na dzień 31.12.2016	PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	Poza MSR39	Razem
Długoterminowe aktywa finansowe	253 676	-	-	-	-	-	-	253 676
Należności i pożyczki	253 676	-	-	-	-	-	-	253 676
Krótkoterminowe aktywa finansowe	8 425 506	-	-	-	-	-	880 588	9 306 094
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3 170 859	-	-	-	-	-	880 588	4 051 447
Pożyczki	727 034	-	-	-	-	-	-	727 034
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 527 613	-	-	-	-	-	-	4 527 613
Aktywa razem	8 679 182	-	-	-	-	-	880 588	9 559 770
Na dzień 31.12.2015	PiN	AWG-O	AWG-W	IUTW	ADS	IPZ	Poza MSR39	Razem
Długoterminowe aktywa finansowe	197 338	-	-	-	-	-	-	197 338
Należności i pożyczki	197 338	-	-	-	-	-	-	197 338
Krótkoterminowe aktywa finansowe	12 733 217	-	-	-	-	-	1 789 580	14 522 797
Należności handlowe oraz pozostałe należności	5 040 315	-	-	-	-	-	1 789 580	6 829 895
Pożyczki	268 310	-	-	-	-	-	-	268 310
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	7 424 592	-	-	-	-	-	-	7 424 592
Aktywa razem	12 930 555	-	-	-	-	-	1 789 580	14 720 135

Użyte skróty:

PiN pożyczki i należności

AWG-O Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – przeznaczone do obrotu

AWG-W Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej

IUTW Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

ADS Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

IPZ Instrumenty pochodne zabezpieczające

Poza MSR 39 Aktywa poza zakresem MSR 39

Na dzień 31.12.2016	Poza				
	ZWG-O	ZWG-W	ZZK	IPZ	MSR39 Razem
Długoterminowe zobowiązania finansowe	-	-	196 973	-	-
Leasing finansowy (długoterminowy)	-	-	196 973	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	-
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	-	-	1 519 053	-	1 586 250
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	-	-	1 337 953	-	1 586 250
Leasing finansowy (krótkoterminowy)	-	-	181 100	-	-
Zobowiązania razem	-	-	1 716 026	-	1 586 250
Na dzień 31.12.2015					3 302 276
Długoterminowe zobowiązania finansowe	-	-	333 107	-	-
Leasing finansowy (długoterminowy)	-	-	215 031	-	-
Pozostałe zobowiązania	-	-	118 076	-	-
Krótkoterminowe zobowiązania finansowe	-	-	5 117 624	-	1 848 971
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	-	-	3 597 904	-	1 848 971
Kredyty, pożyczki, inne instrumenty dłużne (krótkoterminowe)	-	-	1 383 946	-	-
Leasing finansowy (krótkoterminowy)	-	-	135 774	-	-
Zobowiązania razem	-	-	5 450 731	-	1 848 971
					7 299 702

Użyte skróty:

ZWG-O Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – przeznaczone do obrotu

ZWG-W Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat – wyznaczone przy początkowym ujęciu do wyceny w wartości godziwej

ZZK Zobowiązania finansowe wyceniana według zamortyzowanego kosztu

IPZ Instrumenty pochodne zabezpieczające

Poza MSR 39 Zobowiązania poza zakresem MSR 39

42. Informacja o przeciętnym zatrudnieniu

	Stan na 31.12.2016	Stan na 31.12.2015
Pracownicy umysłowi	28	31
Pracownicy fizyczni	17	16
Przeciętne zatrudnienie	44	47

43. Informacja o wynagrodzeniu organów zarządzających i nadzorczych
Wynagrodzenia członków Zarządu

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	261 429	321 249
Świadczenia z tyt. rozwiązania stosunku pracy	7 500	-
Płatności w formie akcji własnych	-	-
Pozostałe świadczenia	6 566	7 211
Razem	275 495	328 460

Wynagrodzenia Rady Nadzorczej

	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	370 928	213 021
Świadczenia z tyt. rozwiązania stosunku pracy	-	-
Płatności w formie akcji własnych	-	-
Pozostałe świadczenia	-	-
Razem	370 928	213 021

44. Informacja o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

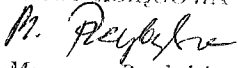
	Rok zakończony 31.12.2016	Rok zakończony 31.12.2015
Badanie rocznych sprawozdań finansowych	30 800	27 500
Przegląd sprawozdań finansowych	-	7 400
Doradztwo podatkowe	-	-
Pozostałe usługi	-	11 000
Razem wynagrodzenie audytora	30 800	45 900

45. Wybrane dane finansowe z przeliczeniem na EURO

	w PLN		w EUR	
	Rok	Rok	Rok	Rok
	zakończony 31.12.2016	zakończony 31.12.2015	zakończony 31.12.2016	zakończony 31.12.2015
Sprawozdanie z dochodów				
Przychody ze sprzedaży	19 107 734	26 486 204	4 379 996	6 330 506
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(4 149 542)	(70 113)	(951 184)	(16 758)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(4 253 822)	(548 054)	(975 088)	(130 991)
Zysk (strata) netto	(3 914 015)	(599 562)	(897 195)	(143 302)
Zysk (strata) netto przypadający akcjonariuszom podmiotu dominującego	(3 815 274)	(352 672)	(874 561)	(84 293)
Zysk na akcję (PLN)	(2,52)	(0,23)	(0,58)	(0,06)
Rozwodniony zysk na akcję (PLN)	(2,52)	(0,23)	(0,58)	(0,06)
Średni kurs PLN / EUR w okresie	x	x	4,3625	4,1839
Rachunek przepływów pieniężnych				
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	(2 623 053)	6 734 714	(601 273)	1 609 674
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	810	125 315	186	29 952
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(274 997)	(8 210 846)	(63 037)	(1 962 486)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(2 897 240)	(1 350 817)	(664 124)	(322 861)
Średni kurs PLN / EUR w okresie	x	x	4,3625	4,1839
Sprawozdanie z sytuacji finansowej				
Aktywa	15 355 306	23 426 922	3 470 910	5 497 342
Zobowiązania długoterminowe	263 130	362 019	59 478	84 951
Zobowiązania krótkoterminowe	3 796 339	8 148 925	858 124	1 912 220
Kapitał własny	11 295 837	14 915 978	2 553 309	3 500 171
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	11 423 819	15 239 093	2 582 238	3 575 993
Kurs PLN / EUR na koniec okresu	x	x	4,4240	4,2615

46. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd Spółki oraz ogłoszone do publikacji w dniu 21 marca 2017 r.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu			
Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
21 marca 2017 r.	Dariusz Gil	Prezes Zarządu	PREZES ZARZĄDU - DYREKTOR SPÓŁKI mgr inż. Dariusz Gil
Podpis osoby odpowiedzialnej za sporządzenie sprawozdania finansowego			
Data	Imię i nazwisko	Funkcja	Podpis
21 marca 2017 r.	Marzanna Przybylska	Główna księgowa	GLÓWNA KSIĘGOWA mgr Marzanna Przybylska

